

Bilagsdokument til

Ankestyrelsens praksisundersøgelse om tabt arbejdsfortjeneste efter servicelovens § 42

Juni 2017

Ankestyrelsen

INDHOLDSFORTEGNELSE

	Side
Forord	1
Bilag 1 Hjemmel, omfang og metode	3
Bilag 2 Regelgrundlag og anden litteratur	9
Bilag 3 Principafgørelser	26
Bilag 4 Analyseskema	37
Bilag 5 Tabelsamling	46
Bilag 6 Indkaldelsesbrev	56
Bilag 7 Eksempel på oplysningsskema og tjekliste	59

Forord

Ankestyrelsen har i efteråret 2016 gennemført en praksisundersøgelse om udmåling og beregning af tabt arbejdsfortjeneste efter § 42 i lov om social service (serviceloven).

Baggrunden for praksisundersøgelsen er, at Ankestyrelsen gennem klagesagsbehandling og besvarelse af spørgsmål i juridisk hotline er blevet opmærksom på, at udmåling og beregning af tabt arbejdsfortjeneste giver anledning til mange tvivlsspørgsmål hos kommunerne.

Formålet med praksisundersøgelsen er at undersøge, om kommunerne overholder regler og praksis, når de træffer afgørelse om udmåling og beregning af tabt arbejdsfortjeneste.

Ankestyrelsen har offentliggjort en rapport om praksisundersøgelsen. Rapporten findes på Ankestyrelsens hjemmeside:

<https://ast.dk/publikationer>

Rapportens titel er:

Ankestyrelsens praksisundersøgelse om tabt arbejdsfortjeneste efter servicelovens § 42.

Dette dokument indeholder de relevante bilag til rapporten.

Det bemærkes, at det ikke har været muligt at gøre sidehovederne i bilagsdokumentet tilgængelig for personer med et synshandicap. Sidehovederne består blot af et billede og bilagsdokumentets titel.

Bilagsdokument til

Ankestyrelsens praksisundersøgelse om tabt arbejdsfortjeneste efter servicelovens § 42

Juni 2017

BILAG

Titel Ankestyrelsens praksisundersøgelse om tabt
arbejdsfortjeneste efter servicelovens § 42_Bilag

Udgiver Ankestyrelsen, juni 2017

ISBN nr 978-87-7811-341-2

Layout Identitet & Design AS

Kontakt Ankestyrelsen
Teglholmsgade 3, 2450 København SV
Telefon 33 41 12 00

Hjemmeside www.ast.dk

E-mail ast@ast.dk

Bilag 1 Hjemmel, omfang og metode

1.1 Generelt om praksisundersøgelsen

1.1.1 Lovgivningsmæssigt grundlag

Ankestyrelsen har pligt til på landsplan at koordinere, at afgørelser, som kan indbringes for Ankestyrelsen, træffes i overensstemmelse med lovgivningen og praksis.

Lovgrundlaget fremgår af kapitel i 11 i lovbekendtgørelse nr. 1345 af 23. november 2016 om retssikkerhed og administration på det sociale område (retssikkerhedsloven), og §§ 20-24 og §§ 45-46, i Social- og Indenrigsministeriets bekendtgørelse nr. 1338 af 18. november 2016 om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Praksisundersøgelser er et af de redskaber, som Ankestyrelsen benytter til at belyse, om myndighedernes afgørelser er i overensstemmelse med lovgivningen, og for at sikre ensartethed og ligebehandling på landsplan. I de tilfælde, hvor undersøgelserne afdækker fejl og mangler i sagsbehandlingen, giver praksisundersøgelser Ankestyrelsen et grundlag for at målrette den fremadrettede vejledning.

Praksisundersøgelsen skal behandles på et kommunalbestyrelsesmøde i de medvirkende kommuner i henhold til retssikkerhedslovens § 79 a. Bestemmelsen præciserer det kommunalpolitiske ansvar for at følge op på resultatet af praksisundersøgelser og understreger kommunalbestyrelsens ansvar for at sikre retssikkerhed i kommunens afgørelser.

1.1.2 Legalitetsvurdering

Ved en praksisundersøgelse indkalder Ankestyrelsen et antal sager og foretager en gennemgang af disse med henblik på en legalitetsvurdering.

Legalitetsvurderingen indebærer dels en materiel vurdering af afgørelsens rigtighed i forhold til lovgivning og Ankestyrelsens praksis, dels en formel vurdering af sagen i forhold til forvaltningsretlige regler og de særlige sagsbehandlingsregler.

1.2 Deltagende kommuner

Der har deltaget 10 kommuner i praksisundersøgelsen. Ankestyrelsen har valgt de deltagende kommuner ud fra følgende fire kriterier:

- Antal klagesager
- Hjemvisnings- og ændringsprocent
- Kommunens størrelse
- Geografisk spredning

Ved kriteriet "antal klagesager" er der taget udgangspunkt i ankestatistikken for hele 2015. De valgte kommuner fordeler sig med fem kommuner i toppen af antal klagesager

i 2015 og fem kommuner i bunden af antal klagesager i 2015. Formålet er, at få både kommuner med et stort antal klagesager med i undersøgelsen samtidig med, at det også er relevant og interessant at se på praksis i de kommuner, der ikke har så mange klagesager på området.

For at sikre, at den deltagende kommune vil være i stand til at sende det ønskede antal sager ind til undersøgelsen, er det kun kommuner, der har haft mindst 5 klagesager i 2015, der har kunnet deltage i undersøgelsen.

Ved kriteriet "hjemvisnings- og ændringsprocent" er der lagt vægt på, at undersøgelsen omfatter fem kommuner i toppen af antal klagesager i 2015, hvor to kommuner har en høj hjemvisnings- og ændringsprocent, og tre kommuner har en lav hjemvisnings- og ændringsprocent. Der er også lagt vægt på, at der deltager fem kommuner i bunden af antal klagesager i 2015, hvor to kommuner har en høj hjemvisnings- og ændringsprocent og tre kommuner har en lav hjemvisnings- og ændringsprocent.

Kriteriet er opsat ud fra en tese om, at kommuner med en høj hjemvisnings- og ændringsprocent ofte kan have udfordringer i sagsbehandlingen, og at kommuner med en lav hjemvisnings- og ændringsprocent ofte kan have styrker i sagsbehandlingen.

Kriteriet "kommunens størrelse" er valgt for at få afdækket praksis i sagsbehandling uanset kommunens størrelse. Der er lagt vægt på, at der skal indgå både store og små kommuner i undersøgelsen.

Endelig er kriteriet "geografisk spredning" indgået i udvælgelsen af deltagende kommuner, for at få afdækket praksis i sagsbehandling uanset geografisk placering, og for at sikre, at det er forskellige kommuner, der deltager i Ankestyrelsens praksisundersøgelser generelt.

Kommunerne, der deltager i praksisundersøgelsen er:

- Esbjerg Kommune
- Fredericia Kommune
- Herlev Kommune
- Herning Kommune
- Ishøj Kommune
- Lejre Kommune
- Randers Kommune
- Roskilde Kommune
- Syddjurs Kommune
- Vordingborg Kommune

1.3 Indkaldelse af sager

1.3.1 Bevillingssager

Forud for praksisundersøgelsen besluttede Ankestyrelsen, at undersøgelsen skulle omfatte 100 sager. De deltagende kommuner er hver blevet bedt om at sende 10 sager ind til brug for undersøgelsen.

Kommunerne er blevet bedt om at indsende de 10 sager, så de fordeler sig på henholdsvis fem sager, hvor der er truffet afgørelse om at bevilge dækning af tabt arbejdsfortjeneste, og hvor der forud for afgørelsen ikke har været bevilget tabt arbejdsfortjeneste (førstegangsbevillinger), og fem sager, hvor der er truffet afgørelse om fortsat bevilling af tabt arbejdsfortjeneste (opfølgningssager).

Opfølgningssagerne omfatter også sager, hvor der er sket ændringer i det bevilgede timetal i både opadgående og nedadgående retning, ændring af beregningsgrundlag og lignende. *Se også bilag 6, Indkaldelsesbrev.*

Ikke alle kommuner har kunnet sende det antal sager, som de er blevet bedt om. Årsagen er, at enkelte kommuner ikke har haft det ønskede antal sager.

Ankestyrelsen har modtaget i alt 98 sager. Heraf er fire sager udgået af undersøgelsen, da sagerne ikke opfyldte kriterierne for at indgå. Praksisundersøgelsen har således omfattet 94 sager. Af disse er der tale om en førstegangsbevilling i 46 sager, og en opfølgningssag i 48 sager.

1.3.2 Rykkerprocedure og indhentning af yderligere sagsoplysninger

Kommunerne er ved indkaldelsen af sager til brug for praksisundersøgelsen blevet bedt om at indsende samtlige relevante sagsakter, *jf. bilag 6 Indkaldelsesbrev.* Efter at sagerne er modtaget, er der gennemført en screening af dem.

Screeningens formål er dels at sikre, at de indsendte sager opfylder kriterierne for at indgå i undersøgelsen, og dels at sikre, at der ikke mangler sagsakter. Det kan være tilfældet, hvor afgørelsen giver indtryk af, at der foreligger yderligere relevante akter, som er indgået ved vurderingen af sagen, men som ikke er sendt ind. Dette er ud fra en hensigt om, at undersøgelsen herved giver et mere kvalificeret billede af de afgørelser i kommunerne, som efter sagsgennemgangen er vurderet ikke at leve op til regler og praksis.

I de tilfælde, hvor screeningen har givet en formodning for, at der er oplysninger, der ikke er sendt ind, er de enkelte kommuner blevet kontaktet og bedt om at sende de relevante sagsakter ind. Det kan eksempelvis være sager, hvor der i afgørelsen er henvist til konkrete sagsakter (eksempelvis en skoleudtalelse eller statusattest), men hvor disse sagsakter ikke er sendt ind.

I forbindelse med screeningen er kommunerne også blevet bedt om at sende erstatningssager ind, hvis screeningen viste, at der var sager, der umiddelbart ikke opfyldte kriterierne for at indgå i undersøgelsen.

Samtlige 10 kommuner er blevet bedt om at indsende yderligere sagsakter i en eller flere sager, og syv af kommunerne er blevet bedt om at sende erstatningssager ind i forbindelse med den indledende screening.

I selve sagsgennemgangen er der efter den indledende screening indgået 98 sager, da en enkelt kommune kun kunne sende otte sager ind. Af disse 98 sager er der i forbindelse med sagsgennemgangen udgået yderligere fire sager, som ikke opfylder kriterierne for at indgå i undersøgelsen.”

1.4 Analysekemaer og vurderingsgrundlag

I forbindelse med Ankestyrelsens vurdering af de indsendte sager er der anvendt et analyseskema, hvor der indgår de relevante elementer for at vurdere sagerne.

For at kunne give et nuanceret billede af sagsbehandlingen og for at give grundlag for en tilbagemelding til kommunerne, er der så vidt muligt brugt graduerede svarkategorier i analysepunkterne, *jf. bilag 4, Analysekema*.

Ankestyrelsen sender de udfyldte analyseskemaer med styrelsens vurderinger til de enkelte kommuner i forbindelse med høring og afrapportering af praksisundersøgelsen.

1.4.1 Vurderingskriterier

De enkelte sager er vurderet ud fra, om de samlet set er afgjort i overensstemmelse med gældende lovgivning og praksis.

Undersøgelsens fokus er kommunernes praksis i forhold til udmåling og beregning af tabt arbejdsfortjeneste efter servicelovens § 42. Ved sagsgennemgangen har vi derfor i alle sagerne lagt til grund, at personkredsvurderingen er korrekt¹.

I de sager, hvor beregningsgrundlaget for den bevilgede tabte arbejdsfortjeneste er fastsat administrativt uden, at kommunen har truffet en egentlig afgørelse om det, som er meddelt borger, er den administrative fastsættelse af beregningsgrundlaget ikke indgået i vurderingen ved sagsgennemgangen.

Sagsgennemgangen kan have vist forhold i den administrative fastsættelse af beregningsgrundlaget, som giver anledning til bemærkninger. Se *afsnit 6.2*, hvor det fremgår, at kommunerne skal være opmærksomme på, at fastsættelse af beregningsgrundlaget også fastslår, hvad der er ret for borger. Derfor er en administrativ

¹ Det er en betingelse for dækning af tabt arbejdsfortjeneste, at forældrene i hjemmet forsørger et barn under 18 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse, jf. § 42, stk. 1, 1. pkt.

fastsættelse af beregningsgrundlaget også en del af kommunens afgørelse om tabt arbejdsfortjeneste.

I praksisundersøgelsen er indgået et mindre antal sager om tabt arbejdsfortjeneste fra hver af de deltagende kommuner.

Formålet med undersøgelsen er dermed ikke at vurdere praksis i den enkelte kommune. Resultaterne af en praksisundersøgelse er ikke statistisk signifikante. Der er alene tale om nogle tendenser, som vi kan udlede af de indsendte sager.

1.5 Dialog med kommunerne

1.5.1 Orienteringsmøde

Der er den 25. august 2016 holdt et orienteringsmøde som en del af opstartsprocessen omkring indkaldelse af sager til brug for praksisundersøgelsen. De 10 deltagende kommuner blev inviteret, og fem kommuner deltog i mødet.

Formålet med mødet var at skabe en god dialog om praksisundersøgelsen fra undersøgelsens begyndelse. På mødet blev det overordnede forløb for undersøgelsen gennemgået samt den nye procedure for digital indsendelse af sagerne til brug for praksisundersøgelsen.

Hovedindholdet på dette møde var en deltagende gennemgang af, hvilke akter Ankestyrelsen ønskede tilsendt i den enkelte klagesag for at mindske antallet af sager, som må udgå fra undersøgelsen eller som ikke kan vurderes på grund af manglende akter.

1.5.2 Dialogmøde

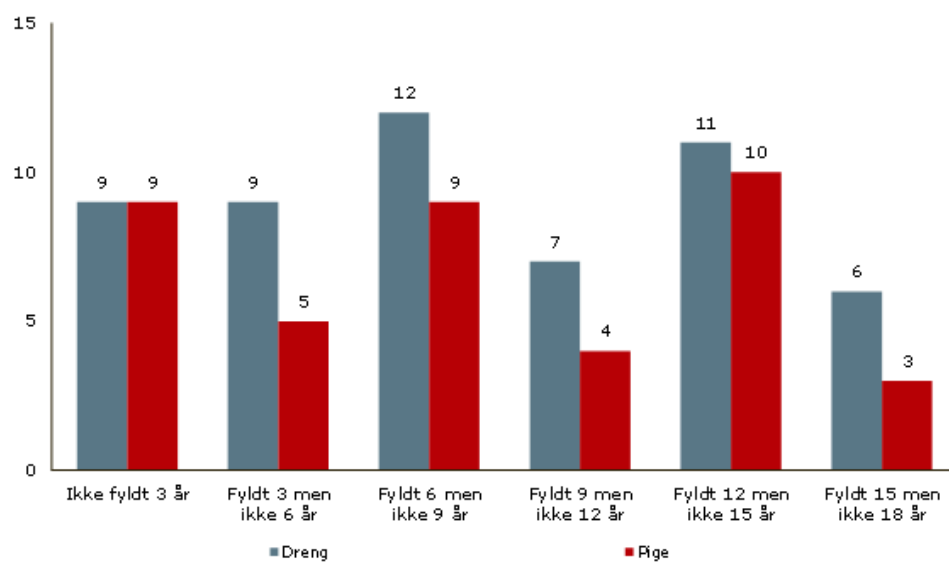
Den 4. maj 2017 sendte Ankestyrelsen en invitation til et dialogmøde ud til de deltagende kommuner, som en del af høringsprocessen om resultatet af sagsgennemgangen og afrapporteringen af dette.

Alle 10 kommuner, der har bidraget med sager til undersøgelsen blev inviteret. Der var kun en enkelt kommune, der ønskede at deltage i mødet, hvorfor mødet af ressourcemæssige årsager ikke blev holdt.

1.6 Fordeling på køn og alder i sagerne i undersøgelsen

De 94 sager, der er indgået i undersøgelsen fordeler sig på 54 drenge og 40 piger. Det svarer til at godt halvdelen (57 procent) er drenge og lidt under halvdelen (43 procent) er piger.

Figur 1 Køns- og aldersfordeling på børnene, hvis funktionsnedsættelse og pasningsbehov, der er grundlag for bevilling af tabt arbejdsfortjeneste

Bilag 2 Regelgrundlag og anden litteratur

I dette bilag henviser vi til de regler og anden litteratur, der er relevante for undersøgelsen.

2.1 Lovbekendtgørelser

2.1.1 Uddrag af lov om social service, seneste lovbekendtgørelse nr. 369 af 18. april 2017

§ 42. Kommunalbestyrelsen skal yde hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste til personer, der i hjemmet forsørger et barn under 18 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse. Ydelsen er betinget af, at det er en nødvendig konsekvens af den nedsatte funktionsevne, at barnet passes i hjemmet, og at det er mest hensigtsmæssigt, at det er moderen eller faderen, der passer det.

Stk. 2. Kravet i stk. 1 om, at barnet skal være forsørget i hjemmet, gælder ikke i forhold til de i stk. 1 nævnte børn, som er anbragt uden for hjemmet efter § 52, stk. 3, nr. 7, i forbindelse med barnets hospitalsbesøg. Det er en betingelse, at moderens eller faderens tilstedeværelse på hospitalet er en nødvendig konsekvens af barnets funktionsnedsættelse, og at tilstedeværelsen er det mest hensigtsmæssige for barnet.

Stk. 3. Ydelsen fastsættes på baggrund af den tidligere bruttoindtægt, dog højst med et beløb på 27.500 kr. om måneden. Maksimumsbeløbet reduceres i forhold til den andel, de visiterede timer til tabt arbejdsfortjeneste udgør af den samlede arbejdstid. Der beregnes bidrag til pensionsordning, som udgør 10 pct. af bruttoydelsen. Bidraget kan dog højst udgøre et beløb svarende til det hidtidige arbejdsgiverbidrag. Kommunen indbetaler efter reglerne i lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension ATP-bidrag af hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste. Ydelsesmodtageren skal betale 1/3 af ATP-bidraget, og kommunen skal betale 2/3 af bidraget.

Stk. 4. Børne- og socialministeren fastsætter nærmere regler om beregning og regulering af tabt arbejdsfortjeneste efter stk. 3, herunder om beregning og indbetaling af bidrag til pensionsordning, og efter indstilling fra Arbejdsmarkedets Tillægspension regler om betaling af ATP-bidrag.

§ 44. Bestemmelserne i § 83, § 84, stk. 1, og § 86, stk. 2, finder tilsvarende anvendelse vedrørende børn, der har behov herfor.

§ 83. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde

- 1) personlig hjælp og pleje,
- 2) hjælp eller støtte til nødvendige praktiske opgaver i hjemmet og
- 3) madservice.

Stk. 2. Tilbuddene efter stk. 1 gives til personer, som på grund af midlertidigt eller varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer ikke selv kan udføre disse opgaver.

Stk. 3. Forud for vurderingen af behovet for hjælp efter stk. 1 skal kommunalbestyrelsen vurdere, om et tilbud efter § 83 a vil kunne forbedre personens funktionsevne og dermed nedsætte behovet for hjælp efter stk. 1.

Stk. 4. Tilbud om hjælp efter stk. 1 skal bidrage dels til at vedligeholde fysiske eller psykiske færdigheder, dels til at afhjælpe væsentlige følger af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen skal fastsætte individuelle mål for hjælp efter stk. 1 til den enkelte modtager af hjælpen. Hjælpen skal løbende tilpasses modtagerens behov.

Stk. 6. I forbindelse med afslutning af et rehabiliteringsforløb efter § 83 a skal kommunalbestyrelsen vurdere modtagerens behov for hjælp efter § 83.

Stk. 7. Tilbuddene efter stk. 1 kan ikke gives som generelle tilbud efter § 79.

Stk. 8. Kommunen skal ved tilrettelæggelsen af pleje og omsorg m.v. for en person med en demensdiagnose så vidt muligt respektere dennes vejledende tilkendegivelser for fremtiden med hensyn til bolig, pleje og omsorg (plejetestamenter).

§ 84. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde afløsning eller aflastning til ægtefælle, forældre eller andre nære pårørende, der passer en person med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.

Stk. 2. Kommunen kan tilbyde midlertidigt ophold til personer, der i en periode har et særligt behov for omsorg og pleje.

§ 148. Kommunalbestyrelsen i den kommune, der har pligt til at yde hjælp efter denne lov, jf. §§ 9-9 b i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, fører tilsyn med de tilbud, som kommunalbestyrelsen i denne kommune i forhold til den enkelte person har truffet afgørelse om, jf. § 3, stk. 1. Tilsynet omfatter ikke det generelle driftsorienterede tilsyn, jf. § 148 a og lov om socialtilsyn.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen i den kommune, der har pligt til at yde hjælp efter denne lov, jf. §§ 9-9 b i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, skal løbende følge de enkelte sager for at sikre sig, at hjælpen fortsat opfylder sit formål. Kommunalbestyrelsen skal herunder være opmærksom på, om der er behov for at yde andre former for hjælp. Opfølgningen skal ske ud fra modtagerens forudsætninger og så vidt muligt i samarbejde med denne.

Stk. 3. Hvis den kommunalbestyrelse, der har ansvaret for borgerens ophold i tilbuddet, jf. §§ 9 og 9 b i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, i forbindelse med tilsynet efter stk. 1 bliver opmærksom på bekymrende forhold i et tilbud, der er omfattet af lov om socialtilsyn, skal kommunalbestyrelsen underrette den kommunalbestyrelse, som efter § 2 i lov om socialtilsyn har ansvar for det driftsorienterede tilsyn med tilbuddet.

2.1.2 Uddrag af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, seneste lovbekendtgørelse nr. 1345 af den 23. november 2016

§ 2. Loven indeholder regler for, hvordan kommunen (kommunalbestyrelsen) og statslige myndigheder på det sociale område (statsforvaltningen og Ankestyrelsen) skal behandle sager efter lovgivningen.

Stk. 2. Der kan i anden lovgivning være fastsat regler, der fraviger denne lov.

Stk. 3. Social- og indenrigsministeren bestemmer, på beskæftigelsesområdet efter forhandling med beskæftigelsesministeren og på ældreområdet efter forhandling med sundheds- og ældreministeren, hvilke sager denne lov helt eller delvis skal gælde for.

§ 3. Kommunalbestyrelsen skal behandle spørgsmål om hjælp så hurtigt som muligt med henblik på at afgøre, om der er ret til hjælp og i så fald hvilken.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal på de enkelte sagsområder fastsætte frister for, hvor lang tid der må gå fra modtagelsen af en ansøgning, til afgørelsen skal være truffet. Fristerne skal offentliggøres. Hvis fristen ikke kan overholdes i en konkret sag, skal ansøgeren skriftligt have besked om, hvornår ansøgeren kan forvente en afgørelse.

§ 4. Borgeren skal have mulighed for at medvirke ved behandlingen af sin sag. Kommunalbestyrelsen tilrettelægger behandlingen af sagerne på en sådan måde, at borgeren kan udnytte denne mulighed.

§ 5. Kommunalbestyrelsen skal behandle ansøgninger og spørgsmål om hjælp i forhold til alle de muligheder, der findes for at give hjælp efter den sociale lovgivning, herunder også rådgivning og vejledning. Kommunalbestyrelsen skal desuden være opmærksom på, om der kan søges om hjælp hos en anden myndighed eller efter anden lovgivning.

§ 10. Myndigheden har ansvaret for, at sager, der behandles efter denne lov, er oplyst i tilstrækkeligt omfang til, at myndigheden kan træffe afgørelse.

§ 68. Ankestyrelsen er ikke bundet af parternes påstande og er uafhængig af instruktioner vedrørende afgørelsen af den enkelte sag.

Stk. 2. Ankestyrelsens afgørelse kan gå ud på afvisning, stadfæstelse, hjemvisning, ophævelse eller ændring af den afgørelse, der er klaget over.

2.1.3 Uddrag af forvaltningsloven, seneste lovbekendtgørelse nr. 433 af den 22. april 2014

§ 2. Loven gælder for behandlingen af sager, hvori der er eller vil blive truffet afgørelse af en forvaltningsmyndighed.

Stk. 2. Bestemmelserne i kapitel 2 om inhabilitet gælder også for behandlingen af sager om indgåelse af kontraktsforhold eller lignende privatretlige dispositioner.

Stk. 3. Bestemmelserne i kapitel 8 og 8 a gælder for al virksomhed, der udøves inden for den offentlige forvaltning.

Stk. 4. Vedkommende minister kan efter forhandling med justitsministeren fastsætte regler om, at lovens bestemmelser i øvrigt helt eller delvis skal gælde for anden forvaltningsvirksomhed end nævnt i stk. 1.

§ 19. Kan en part ikke antages at være bekendt med, at myndigheden er i besiddelse af bestemte oplysninger om en sags faktiske grundlag eller eksterne faglige vurderinger, må der ikke træffes afgørelse, før myndigheden har gjort parten bekendt med oplysningerne eller vurderingerne og givet denne lejlighed til at fremkomme med en udtalelse. Det gælder dog kun, hvis oplysningerne eller vurderingerne er til ugunst for den pågældende part og er af væsentlig betydning for sagens afgørelse. Myndigheden kan fastsætte en frist for afgivelsen af den nævnte udtalelse.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 gælder ikke, hvis

- 1) det efter oplysningernes eller vurderingernes karakter og sagens beskaffenhed må anses for ubetænkeligt at træffe afgørelse i sagen på det foreliggende grundlag,
- 2) udsættelse vil medføre overskridelse af en lovbestemt frist for sagens afgørelse,
- 3) partens interesse i, at sagens afgørelse udsættes, findes at burde vige for væsentlige hensyn til offentlige eller private interesser, der taler imod en sådan udsættelse,
- 4) parten ikke har ret til aktindsigt efter reglerne i kapitel 4 med hensyn til de pågældende oplysninger,
- 5) den påtænkte afgørelse vil berøre en videre, ubestemt kreds af personer, virksomheder m.v., eller hvis forelæggelsen af oplysningerne eller vurderingerne for parten i øvrigt vil være forbundet med væsentlige vanskeligheder, eller
- 6) der ved lov er fastsat særlige bestemmelser, der sikrer parten adgang til at gøre sig bekendt med grundlaget for den påtænkte afgørelse og til at afgive en udtalelse til sagen, inden afgørelsen træffes.

Stk. 3. Vedkommende minister kan efter forhandling med justitsministeren fastsætte regler om, at nærmere angivne sagsområder, hvor bestemmelserne i stk. 2, nr. 1 eller 5, i almindelighed vil finde anvendelse, ikke skal være omfattet af bestemmelsen i stk. 1.

§ 22. En afgørelse skal, når den meddeles skriftligt, være ledsaget af en begrundelse, medmindre afgørelsen fuldt ud giver den pågældende part medhold.

§ 24. En begrundelse for en afgørelse skal indeholde en henvisning til de retsregler, i henhold til hvilke afgørelsen er truffet. I det omfang, afgørelsen efter disse regler beror på et administrativt skøn, skal begrundelsen tillige angive de hovedhensyn, der har været bestemmende for skønsudøvelsen.

Stk. 2. Begrundelsen skal endvidere om fornødent indeholde en kort redegørelse for de oplysninger vedrørende sagens faktiske omstændigheder, som er tillagt væsentlig betydning for afgørelsen.

Stk. 3. Stk. 1, 2. pkt., og stk. 2 gælder ikke i de sager, der er nævnt i § 11, stk. 2. Begrundelsens indhold kan i øvrigt begrænses i det omfang, hvori oplysninger kan undtages fra aktindsigt, jf. §§ 15-15 b.

§ 25. Afgørelser, som kan påklages til anden forvaltningsmyndighed, skal, når de meddeles skriftligt, være ledsaget af en vejledning om klageadgang med angivelse af klageinstans og oplysning om fremgangsmåden ved indgivelse af klage, herunder om eventuel tidsfrist. Det gælder dog ikke, hvis afgørelsen fuldt ud giver den pågældende part medhold.

Stk. 2. Vedkommende minister kan efter forhandling med justitsministeren fastsætte regler om, at klagevejledning på nærmere angivne sagsområder, hvor særlige forhold gør sig gældende, kan undlades eller ske på anden måde end nævnt i stk. 1.

2.1.4 Uddrag af lov om offentlighed i forvaltningen, lov nr. 606 af den 12. juni 2013

§ 2. Loven finder anvendelse på al virksomhed, der udøves af myndigheder inden for den offentlige forvaltning.

§ 13. I sager, hvor der vil blive truffet afgørelse af en myndighed m.v., skal den pågældende myndighed m.v., når den mundtligt eller på anden måde bliver bekendt med oplysninger om en sags faktiske grundlag eller eksterne faglige vurderinger, der er af betydning for sagens afgørelse, snarest muligt gøre notat om indholdet af oplysningerne eller vurderingerne. Det gælder dog ikke, hvis oplysningerne eller vurderingerne i øvrigt fremgår af sagens dokumenter.

Stk. 2. En myndighed m.v. skal i sager, hvor der vil blive truffet en afgørelse, endvidere snarest muligt tage notat om væsentlige sagsekspeditions-skridt, der ikke i øvrigt fremgår af sagens dokumenter.

Stk. 3. Notatpligten efter stk. 1 og 2 gælder ikke i forbindelse med behandlingen af sager inden for strafferetsplejen.

2.2 Bekendtgørelser

2.2.1 Uddrag af bekendtgørelse nr. 32 af den 21. januar 2015 om tilskud til pasning af børn med handicap eller langvarig sygdom

§ 8. Kommunalbestyrelsen skal yde hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste til personer, der i hjemmet forsørger et barn under 18 år med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse. Ydelsen er betinget af, at det er en nødvendig konsekvens af den nedsatte funktionsevne, at barnet passes i hjemmet, og at det er mest hensigtsmæssigt, at det er moderen eller faderen, der passer det.

Stk. 2. Kravet i stk. 1 om, at barnet skal være forsørget i hjemmet, gælder ikke i forhold til de i stk. 1 nævnte børn, som er anbragt uden for hjemmet efter § 52, stk. 3, nr. 7, i lov om social service, i forbindelse med barnets hospitalsbesøg. Det er en betingelse, at moderens eller faderens tilstedeværelse på hospitalet er en nødvendig konsekvens af barnets funktionsnedsættelse, og at tilstedeværelsen er det mest hensigtsmæssige for barnet.

Stk. 3. Hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste er en bruttoydelse, hvoraf der betales A-skat, arbejdsmarkedsbidrag og ATP-bidrag.

§ 9. Bruttoydelsen fastsættes på baggrund af den tidligere bruttoindtægt, jf. § 10, dog højst med et beløb på 28.870 kr. om måneden. Maksimumbeløbet reduceres i forhold til

den andel, de visiterede timer til tabt arbejdsfortjeneste udgør af den samlede arbejdstid.

§ 10. Til personer, der opfylder betingelserne for at få hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste, fastsættes den tidligere bruttoindtægt ud fra:

- 1) den seneste lønindtægt, som vedkommende har haft inden modtagelse af tabt arbejdsfortjeneste,
- 2) den indtægt, som forsørgeren efter sine forhold i øvrigt ville have kunnet opnå i de tilfælde, hvor vedkommende endnu ikke har opnået tilknytning til arbejdsmarkedet,
- 3) dokumenterede indtægtstab på baggrund af regnskab m.v. for en selvstændig erhvervsdrivende eller
- 4) et beregnet beløb på grundlag af den pågældendes hidtidige disponible indkomst i de særlige tilfælde, hvor det ikke er muligt at tilvejebringe et realistisk beregningsgrundlag for en selvstændig erhvervsdrivende, eller eventuelt udgift til en vikar.

Stk. 2. Tillæg, som er et integreret led i lønnen, indgår i beregningsgrundlaget, hvis pågældende normalt modtager tillæggene.

§ 11. Kommunalbestyrelsen skal beregne bidrag til pensionsordning af hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste. Bidrag til pensionsordning beregnes alene for personer, der umiddelbart før overgangen til hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste havde en arbejdsgiverfinansieret pensionsordning. Der kan ikke ydes kompensation for andre ydelser, der kommer til udbetaling i fremtiden, herunder lønstigninger, også som følge af skift til andet arbejde.

Stk. 2. Bidrag til pensionsordning udgør 10 pct. af bruttoydelsen fastsat efter §§ 9 og 10, dog højst et beløb svarende til det hidtidige arbejdsgiverbidrag. For personer ansat i staten med tjenestemandspensionsordning anses et pensionsdækningsbidrag på 15 pct. som arbejdsgiverbidraget i relation til servicelovens § 42. Et sådant pensionsdækningsbidrag udgør således en overgrænse for det kommunale pensionsdækningsbidrag, jf. servicelovens § 42, stk. 3, 4. pkt.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen skal så vidt muligt indsætte bidraget til pensionsordning på kontoen i modtagerens pensionskasse, eller kommunalbestyrelsen kan efter aftale med den pågældende oprette en pensionsopsparing for den pågældende, fx i Kommunernes Pensionsforsikring. Udbetalingstidspunktet afhænger af de enkelte pensionskassers bestemmelser. Er en statslig eller kommunal ansættelsesmyndighed, hvor ydelsesmodtageren er ansat, indstillet på at indbetale et samlet pensionsdækningsbidrag til den ansattes pensionsordning, indbetaler kommunalbestyrelsen et bidrag til pensionsordningen til ansættelsesmyndigheden.

§ 12. Ved beregning af hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste skal der tages hensyn til de besparelser, som arbejdsophøret medfører, dog ikke besparelser vedrørende fagforeningskontingent og bidrag til arbejdsløshedsforsikring.

Stk. 2. Fradrag sker i den nettoydelse, som fremkommer efter, at der er foretaget beregning af skat, arbejdsmarkedsbidrag samt ATP-bidrag.

§ 14. Beløbet på 28.870 kr., der er nævnt i § 9, samt bruttoydelsen fastsat efter §§ 9 og 10 reguleres en gang årligt pr. 1. januar med 2,0 pct. tillagt eller fratrukket en tilpasningsprocent for det pågældende finansår, jf. lov om en satsreguleringsprocent. Beløbet afrundes til nærmeste kronebeløb.

§ 15. Til personer, der modtager hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste, skal kommunalbestyrelsen ved årsskiftet beregne et tillæg til ferieformål på 1 pct. af bruttoydelsen i det foregående kalenderår. Beløbet udbetales pr. 1. maj.

§ 16. Til personer, der ophører med at modtage hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste, skal kommunalbestyrelsen udbetale et tillæg på 12,5 pct. af bruttoydelsen i det foregående kalenderår. Tillæg beregnet efter § 15 indgår ikke i beregningsgrundlaget.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal endvidere beregne et tillæg på 12,5 pct. af bruttoydelsen i det kalenderår, hvor ophøret finder sted. Beløbet udbetales til personen ved ferieårets start.

2.3 Vejledninger

2.3.1 Uddrag af vejledning nr. 9007 af den 7. januar 2014 om særlig støtte til børn og unge og deres familier

Generelt om tabt arbejdsfortjeneste

222. Sigtet med bestemmelsen er at tilgodese, at børn og unge med nedsat funktionsevne eller kronisk eller langvarig lidelse har nogle særlige behov, som ud over at give merudgifter ved forsørgelsen kan medføre tabt arbejdsfortjeneste, når barnet forsørges i hjemmet.

Tabt arbejdsfortjeneste er en løbende ydelse, der udmåles på baggrund af den tidligere bruttoindtægt. Dog gælder der et loft over ydelsen på 27.940 kr. om måneden (2013-priser).

Formål

223. Formålet med bestemmelsen om hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste er det samme som formålet med at yde hjælp til dækning af merudgifter for børn og unge, jf. foregående kapitel, punkt 166.

Målgruppe

224. Målgruppen er familier med børn og unge med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller med indgribende kronisk eller langvarig lidelse. For en nærmere beskrivelse af denne målgruppe henvises til punkt 168. Målgruppen for tabt arbejdsfortjeneste vil dog være snævrere end den målgruppe, der kan modtage hjælp til

merudgifter, idet det er en forudsætning for at være berettiget til ydelsen efter servicelovens § 42, at det drejer sig om de tilfælde, hvor det er en nødvendig konsekvens af den nedsatte funktionsevne eller lidelse, at barnet eller den unge passes i hjemmet, og at det er mest hensigtsmæssigt, at det er moderen eller faderen, der passer det. Det kan f.eks. være (eksemplerne er ikke udtømmende):

- børn og unge, som har et stort behov for pleje og overvågning, fordi de fysisk er svage eller ofte får sygdomsanfald,
- børn og unge, som har et stort behov for tilsyn, fordi de ikke kan overskue konsekvenserne af deres handlinger og derfor risikerer at komme til skade eller at skade andre,
- børn og unge, som sover meget uroligt eller sparsomt, så forældrene ofte skal tilse og hjælpe dem i løbet af natten,
- børn og unge, som skal deltage i mange behandlinger og undersøgelser,
- børn og unge, hvis sygdom er meget varieret med hensyn til kræfter, smerter og anfald, og det derfor må vurderes fra dag til dag, om barnet kan være i dagtilbud eller skole,
- børn og unge, som på grund af nedsat immunforsvar eller stor sygdomsrisiko ikke kan være i et dagtilbud eller skole
- hensynet til søskende kan også indgå, hvor behovet for forældrenes omsorg ikke kan tilgodeses på grund af ekstra opgaver i forhold til barnet med funktionsnedsættelsen eller den indgribende kroniske eller langvarige lidelse.

Betingelser for at modtage hjælpen

225. Det er en betingelse, at barnet eller den unge forsørges i hjemmet. At barnet eller den unge forsørges i hjemmet betyder, at det skal bo hos forældrene eller andre pårørende i modsætning til, at barnet eller den unge ved medvirken fra de sociale myndigheder har ophold uden for hjemmet, jf. punkt 170. Se om muligheden for tabt arbejdsfortjeneste, når barnet eller den unge er anbragt uden for hjemmet nedenfor punkt 231 ff.

Det er også en betingelse, at det er en nødvendig konsekvens af den nedsatte funktionsevne eller lidelsen hos barnet eller den unge, at barnet passes i hjemmet, jf. eksemplerne ovenfor i punkt 224.

Endelig er det også en betingelse, at det er mest hensigtsmæssigt, at det er moderen eller faderen, der passer barnet eller den unge. Heri ligger en vurdering af, om barnet eller den unge vil kunne passes af andre, f.eks. om en barnepige vil kunne passe barnet eller den unge i tidsrummet mellem, at barnet kommer fra dagtilbud eller skole, og forældrene kommer fra arbejde.

Personkredsen omfatter begge forældre, selv om de ikke bor sammen, og den ene part ikke har del i forældremyndigheden. Det betyder, at den af forældrene, der ikke har del i forældremyndigheden, også kan få hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste, hvis betingelserne i øvrigt er opfyldt. Der er også mulighed for, at stedforældre kan få hjælp

til dækning af tabt arbejdsfortjeneste, når de deltager i barnets forsørgelse, jf. principafgørelse C-01-01.

Nedsættelse af beskæftigelse, tab af indtægt

226. Herudover er det en forudsætning, at den pågældende forsørger helt eller delvis har måttet ophøre med sin beskæftigelse for at passe barnet eller den unge. Se fra praksis om forståelsen heraf principafgørelse C-38-06 og C-8-08 samt C-79-11. I principafgørelse C-38-06 fandt Ankestyrelsen, at en ansøger ikke var berettiget til kompensation for tabt arbejdsfortjeneste i forbindelse med deltagelse i 2-3 ekstraordinære møder i barnets skole, som skyldtes barnets funktionsnedsættelse, selvom barnet var omfattet af den personkreds, der efter serviceloven kunne begrunde, at der blev ydet forældrene kompensation for tabt arbejdsfortjeneste. Ankestyrelsen lagde herved vægt på, at der var tale om 2-3 møder om året, og at disse møder, selvom de vedrørte tilrettelæggelse af barnets skoleforløb i relation til hans funktionsnedsættelse, ikke gik ud over, hvad forældre til ikke-handicappede børn skulle deltage i, hvis børnene f.eks. af sociale eller faglige årsager havde problemer med skolegangen.

Af principafgørelse C-79-11 fremgår det, at en ret til tabt arbejdsfortjeneste omfattede alle kontroller og behandlinger, der var iværksat på grund af den kroniske/langvarige lidelse. Kommunen kunne således ikke foretage fradrag for de 3 første kontroller eller ambulante behandlinger. Ankestyrelsen lagde vægt på, at kommunen havde truffet afgørelse om, at der var tale om et barn med betydelig og varigt nedsat psykisk eller fysisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse, og at familien således var omfattet af reglerne om tabt arbejdsfortjeneste.

I principafgørelse C-8-08 har Ankestyrelsen fastslået, at der ikke kunne ydes tabt arbejdsfortjeneste til en ansøger, som 2-3 gange årligt skulle til hospitalskontrol med sit handicappede barn. Begrundelsen var, at ansøger ikke skønnedes at have haft et betydeligt fravær fra sit arbejde. Der blev lagt vægt på, at der var tale om 2-3 kontrolbesøg på hospitalet, hvilket skønnedes at være i moderat omfang.

Det er ligeledes en forudsætning for at yde hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste, at pågældende har et indtægtstab ved at passe barnet. Indtægtstab kan være både som lønmodtager og som selvstændig erhvervsdrivende. Der vil dog kunne ydes hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste, selv om borgeren på ansøgningstidspunktet endnu ikke har opnået tilknytning til arbejdsmarkedet og dermed ikke har et indtægtstab, jf. punkt 237 ff. om beregning af hjælpen.

...

For hvilke tidsrum kan hjælpen ydes

227. Det er muligt at yde hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste fra nogle timer om dagen eller om ugen til dækning af en fuldtidsindtægt. Det afgørende er, hvor længe det

er nødvendigt, at barnet eller den unge bliver passet i hjemmet, og at det er mest hensigtsmæssigt, at det er en af forældrene, der passer det.

Der kan godt ydes hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste i en kortere periode, idet det er varigheden af den nedsatte funktionsevne eller lidelse, som er afgørende for at opnå denne ydelse og ikke varigheden af hjælpen.

Der kan f.eks. være behov for, at en af forældrene modtager hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste for en kortere periode, fordi barnet skal optrænes intensivt af en af forældrene i hjemmet eller ikke må omgås andre i en periode af hensyn til smittefare. Det samme gælder, hvis en af forældrene skal oplæres i tilberedning af diætkost.

228. Forældrene kan eventuelt også dele dækningen af den tabte arbejdsfortjeneste. Det kan f.eks. være i tilfælde, hvor de begge har mulighed for at tage deltids orlov fra deres arbejde. Der kan dog i dette tilfælde højst ydes hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste for 37 timer pr. uge for forældrene tilsammen.

229. Det er muligt at yde hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste, selv om barnet eller den unge er i dagtilbud eller skole eller på anden måde passes, plejes og trænes uden for hjemmet nogle timer om dagen eller om ugen. Det kan f.eks. være, fordi barnet bliver hurtigt træt og derfor ikke kan være i dagtilbuddet en hel dag, eller hvor det må vurderes fra dag til dag, om barnet kan være i dagtilbud eller skole på grund af sygdom eller smerte.

Der kan også ydes hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste, selv om barnet eller den unge er i dagtilbud eller skole en hel dag, f.eks. hvis der er et stort pasnings- og plejebehov, når barnet er hjemme, eller hvis forsørgeren er nødt til at være omkring barnet eller den unge hele tiden, når det er hjemme, således at det er umuligt at få lavet selv de mest almindelige huslige gøremål.

230. Hvis man allerede fra begyndelsen af et sygehusophold er klar over, at der i direkte forlængelse af opholdet kræves pasning af barnet i hjemmet, kan der ydes hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste allerede fra indlæggelsestidspunktet, hvis det af behandlingsmæssige grunde er ønskeligt, at én eller begge forældre er til stede på sygehuset. Det samme gælder, hvis barnet skal passes hjemme i en periode inden sygehusopholdet.

Der kan ydes hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste i indlæggelsesperioden, hvis det er nødvendigt, at forældrene er til stede på sygehuset, fordi funktionsnedsættelsen/lidelsen er så alvorlig, at det kræver forældrenes tilstedeværelse.

Der kan i visse tilfælde ydes hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste til begge forældre samtidigt. Det kan f.eks. ske, hvis barnet skal indlægges på sygehus og opereres, og det er nødvendigt, at begge forældre er til stede på grund af operationens alvor. Det kan også gælde, hvis begge forældre skal have information om, hvordan

barnet skal behandles efter udskrivelsen fra sygehus. Dette gælder også, hvis forældrene ikke bor sammen, men begge forældre tager sig af barnet.

Der kan også ydes hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste, når forældre skal have fri fra arbejde for at kunne ledsage et barn eller en ung med nedsat funktionsevne eller kronisk eller langvarig lidelse til ambulært behandling. Også her vil der kunne tænkes tilfælde, hvor begge forældres tilstedeværelse kan være påkrævet, f.eks. hvis der skal gives information om iværksættelse af ny behandling, eller hvis der skal træffes afgørelse om den fremtidige behandling.

...

Rådgivningen i forbindelse med beslutning om hjælp efter servicelovens § 42

235. Når én af forældrene søger om hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste, bør rådgivning og vejledning ske ud fra en helhedsvurdering for at skabe så normale rammer som muligt for den enkelte og familiens tilværelse.

...

For nogle familier vil alternativet til hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste være praktisk hjælp i hjemmet ydet efter servicelovens § 44, jf. § 83, således at de bliver frigjort fra de huslige og praktiske gøremål og kan koncentrere sig om barnet eller den unge, når de er hjemme. Nogle forældre har et stort ønske om at kunne bevare deres arbejde, og ingen bør tvinges til at opgive deres arbejde, såfremt hjælpen kan ydes på anden måde.

For andre kan praktisk bistand i hjemmet være et vigtigt supplement til hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste. Dette kan f.eks. gælde, hvor et barn kræver konstant overvågning, så det er umuligt at nå andre gøremål.

Der kan også tilbydes anden form for aflastning i hjemmet, jf. punkt 203-210, eller ledsagelse af barnet efter servicelovens § 45.

...

Beregning af hjælpen - ydelsesloft

237. I servicelovens § 42, stk. 3, og i bekendtgørelse om tilskud til pasning af børn med handicap eller langvarig sygdom, er der fastsat nærmere regler om beregning og regulering af hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste.

Hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste er en bruttoydelse, hvoraf der betales A-skat, arbejdsmarkedsbidrag og ATP-bidrag.

Ydelsen fastsættes på baggrund af den tidligere bruttoindtægt, jf. nedenfor i punkt 239, dog højst med et beløb på 27.940 kr. om måneden i 2013-priser (svarende til 335.280 kr. om året) for modtagere, der får udbetalt tabt arbejdsfortjeneste for hele deres hidtidige arbejdstid. Hvis borgerens bruttoindtægt uanset det timetal, hvori borgeren

arbejdede forud for overgangen til tabt arbejdsfortjeneste, er lavere end ydelsesloftet, påvirkes udmålingen af ydelsen ikke af ydelsesloftet. I disse tilfælde skal den tabte arbejdsfortjeneste fastsættes ud fra den tidligere bruttoindtægt, jf. punkt 239 ff., uden hensyntagen til ydelsesloftet.

F.eks. vil en borger, der forud for overgangen til tabt arbejdsfortjeneste havde en bruttoindtægt på 25.000 kr. om måneden, ikke blive påvirket af ydelsesloftet, mens en borger, der havde en bruttoindtægt på 30.000 kr. om måneden, vil blive påvirket. Dette vil gælde uanset det timetal, hvori de to borgere arbejdede.

Hvis borgeren på baggrund af sin hidtidige bruttoindtægt bliver omfattet af ydelsesloftet på 27.940 kr. om måneden, og borgeren er visiteret til et lavere antal timer end den hidtidige arbejdstid, reduceres ydelsesloftet i forhold til den andel, som de visiterede timer til tabt arbejdsfortjeneste udgør af den hidtidige arbejdstid. Hvis en borger f.eks. forud for overgangen til tabt arbejdsfortjeneste har haft en bruttoindtægt på 30.000 kr. om måneden, og borgeren visiteres til tabt arbejdsfortjeneste på halv tid i forhold til det oprindelige timetal, vil ydelsesloftet være på 13.970 kr. om måneden.

Overgangsordning

238. Ydelsesloftet gælder alene for ansøgninger om hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste, der er indgivet fra den 1. januar 2011. Ansøgninger indgivet inden dette tidspunkt skal i forhold til udmåling af ydelsen behandles efter de hidtil gældende regler. Det vil sige, at ydelsen skal udmåles på baggrund af den tidligere bruttoindtægt uanset dennes størrelse og uden hensyntagen til ydelsesloftet. Dette gælder også i de tilfælde, hvor ansøgningen er indgivet i 2010, men afgørelse først træffes i 2011, og i de tilfælde, hvor timetallet på en løbende bevilling ændres opad eller nedad efter 1. januar 2011.

Endvidere gælder der en særlig overgangsordning, hvorefter borgere, der har fået udbetalt tabt arbejdsfortjeneste i 2010, skal have fastsat ydelsen uden hensyntagen til ydelsesloftet. Det vil sige, at ydelsen skal fastsættes ud fra den tidligere bruttoindtægt uanset dennes størrelse. Denne overgangsordning gælder uanset omfanget af den hjælp, der er udbetalt i 2010 – det være sig udbetaling af hjælp på enkeltdage eller løbende udbetaling af hjælp hen gennem året – og uanset, at ansøgningstidspunktet ligger efter den 1. januar 2011. Det er en forudsætning, at betingelserne for at modtage hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste i øvrigt er opfyldt.

Det bemærkes herved, at ydelsesloftet heller ikke vil gælde, hvis et forældrepar efter den 1. januar 2011 vælger at dele den tabte arbejdsfortjeneste imellem sig eller at lade ydelsen overgå fra den ene forælder til den anden. Derimod vil ydelsesloftet skulle anvendes i den situation, hvor et forældrepar i løbet af 2010 har fået udbetalt tabt arbejdsfortjeneste i forhold til et barn, men efter den 1. januar 2011 får endnu et barn, som der skal ydes tabt arbejdsfortjeneste i forhold til. Her vil beregningen af ydelsen i

forhold til barnet født efter den 1. januar 2011 skulle foretages på baggrund af ydelsesloftet.

Fastsættelse af den tidligere bruttoindtægt

239. Hvis borgeren, der skal have udmålt tabt arbejdsfortjeneste, er lønmodtager, fastsættes den tidligere bruttoindtægt ud fra den seneste lønindtægt, som pågældende har haft inden modtagelsen af tabt arbejdsfortjeneste. Det bemærkes herved, at borgerens eget bidrag til pension ikke indgår som en del af bruttolønnen, jf. Ankestyrelsens principafgørelse nr. 69-10.

Tillæg, som er et integreret led i lønnen, indgår også i beregningsgrundlaget, hvis de normalt kommer til udbetaling.

Ankestyrelsen har i en sag (principafgørelse O-48-99) truffet afgørelse om, at provision skulle indgå ved beregning af tabt arbejdsfortjeneste i et tilfælde, hvor det fulgte af moderens ansættelseskontrakt, at hendes løn bestod dels af en fast løn, dels af provision, der var afhængig af salgsresultatet.

Det, der lægges til grund ved beregningen af den tidligere bruttoindtægt, er således den seneste lønindtægt, og ikke arbejdsløshedsdagpenge, syge- eller barseldagpenge eller kontanthjælp, som ydelsesmodtageren har haft, inden han eller hun modtager hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste.

Er der for en lønmodtager problemer med at fastsætte den tidligere løn, fordi pågældende f.eks. har gået arbejdsløs i lang tid eller ingen uddannelse har, kan beregningen tage udgangspunkt i en hjemmehjælperløn.

Når ydelsesmodtageren endnu ikke har opnået tilknytning til arbejdsmarkedet, må den indtægt, som han eller hun ville have kunnet opnå, tages som udgangspunkt ved fastsættelsen af bruttoindtægten.

Der kan i øvrigt henvises til Ankestyrelsens principafgørelser C-15-02, O-44-99 og C-4-03.

Hvis borgeren, der skal have udmålt tabt arbejdsfortjeneste, er selvstændig erhvervsdrivende, kan det være svært umiddelbart at tilvejebringe oplysninger om den tidligere bruttoindtægt. Men ydelsesmodtageren vil ofte via revisor, regnskaber mv. kunne sandsynliggøre et indtægtstab, som fastlæggelse af den tidligere bruttoindtægt kan tage sit udgangspunkt i. Man må dog her være opmærksom på, at et indtægtstab også kan skyldes konjunktursvingninger.

I de tilfælde, hvor det er umuligt at tilvejebringe et realistisk beregningsgrundlag, f.eks. fordi virksomheden er nystartet, kan der tages udgangspunkt i udgiften til en vikar eller et beregnet beløb på grundlag af ydelsesmodtagerens hidtidige disponible indkomst.

Ankestyrelsen har i principafgørelse C 45-02 fastslået, at udgangspunktet for beregning af tabt arbejdsfortjeneste til en selvstændig landmand var indkomsten fra hans selvstændige virksomhed efter fradrag af afskrivninger, men før renter. I samme afgørelse udtales, at beregningsgrundlaget for moderens tabte arbejdsfortjeneste var den indtægt, der i følge virksomhedens regnskab var overført til hende som medhjælpende hustru.

Ankestyrelsen har i principafgørelse C 9-05 vurderet, at beregningen af hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste til en far, som var ansat i et anpartsselskab, skulle tage udgangspunkt i hans lønindkomst som ansat i anpartsselskabet, uanset at selskabet var ejet af et holdingselskab ejet af ham selv. Faderen måtte således i relation til servicelovens regler om hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste betragtes som lønmodtager.

Når beregningsgrundlaget er fundet, beregnes den tabte arbejdsfortjeneste på samme måde som til en lønmodtager, herunder også i forhold til ydelsesloftet, jf. punkt 237, og udbetales som a-indkomst.

Bidrag til pensionsordning

240. I forbindelse med beregning af hjælpen til dækning af tabt arbejdsfortjeneste skal der indregnes bidrag til pensionsordning. Bidraget skal beregnes alene for ydelsesmodtagere, der umiddelbart før overgangen til tabt arbejdsfortjeneste havde en arbejdsgiverfinansieret pensionsordning. Dvs., at det kun er ydelsesmodtagere, der tidligere har haft en arbejdsgiverfinansieret pensionsordning, der er berettiget til at få indregnet et bidrag.

Bidrag til pensionsordning udgør 10 pct. af bruttoydelsen, der fremkommer ved anvendelsen af beregningsreglerne beskrevet i punkt 237-239, dog højest et beløb svarende til det hidtidige arbejdsgiverbidrag. Bidraget skal så vidt muligt indsættes på kontoen i ydelsesmodtagerens pensionskasse. Kommunalbestyrelsen kan også efter aftale med den pågældende oprette en pensionsopsparing for pågældende, f.eks. i Kommunernes Pensionsforsikring.

I forhold til ydelsesmodtagerens egen andel af pensionsbidraget har Ankestyrelsen fastslået, at der ikke er hjemmel i lovgivningen til at medregne dette i indtægtsgrundlaget ved beregning af hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste, jf. Ankestyrelsens principafgørelse 69-10. Således skal ydelsesmodtagerens egen andel til pension hverken indgå i beregningen af bruttoydelsen eller i beregningen af pensionsbidraget.

241. For ydelsesmodtagere ansat i staten med tjenestemandspensionsordning anses et pensionsdækningsbidrag på 15 pct. som arbejdsgiverbidraget i relation til servicelovens §

42. Et sådant pensionsdækningsbidrag udgør således en overgrænse for det kommunale pensionsbidrag, jf. servicelovens § 42, stk. 3, 4. pkt.

Er en statslig eller kommunal ansættelsesmyndighed, hvor ydelsesmodtageren er ansat, indstillet på at indbetale et samlet pensionsdækningsbidrag til ydelsesmodtagerens pensionsordning, indbetaler kommunalbestyrelsen et bidrag til pensionsordningen til ansættelsesmyndigheden.

Fradrag for sparede udgifter

242. Ved beregningen af den tabte arbejdsfortjeneste skal der tages hensyn til de besparelser, som arbejdsophøret medfører, dvs. at der skal reduceres med de udgifter, som ydelsesmodtageren har haft ved at varetage sit arbejde. Det drejer sig typisk om befordring til og fra arbejdet og udgifter til barnets dagtilbud. Fradragene sker i den nettoydelse, som fremkommer, efter at der er foretaget beregning af skat, arbejdsmarkedsbidrag og ATP-bidrag.

Der skal dog ikke ske fradrag for de udgifter, der skal sikre, at ydelsesmodtageren kan vende tilbage til arbejdsmarkedet, f.eks. fagforeningskontingent og arbejdsløshedsforsikring.

243. Ved beregning af eventuelt sparet befordring må der tages udgangspunkt i de faktiske udgifter ved befordringen til og fra arbejdet for den pågældende periode. Der må også tages hensyn til den skattemæssige fordel, som ydelsesmodtageren eventuelt mister, i de tilfælde, hvor pågældende bor langt fra sit arbejde.

244. Som hovedregel skal der fratrækkes, hvad det ville koste at få barnet passet i dagtilbud, hvis barnet ikke havde haft en nedsat funktionsevne eller en kronisk eller langvarig lidelse. Dette sker ud fra den betragtning, at dette er en udgift, som er sparet set i forhold til forældre i al almindelighed. Det er dog ikke i alle tilfælde, en sådan udgift skal trækkes fra ved beregningen. Den kan f.eks. ikke trækkes fra, hvis barnet fortsat benytter et dagtilbud, f.eks. fordi moderen har deltidsarbejde. Der skal ligeledes tages hensyn til, om barnet ville kunne optages i et særligt dagtilbud, hvor der ikke ville være nogen betaling, eller om der kunne gives 1/2 behandlingsmæssig friplads.

...

Regulering af hjælpen

246. Ydelsesloftet på 27.940 kr. om måneden (2013-priser) og bruttoydelsen, der fremkommer ved anvendelsen af beregningsreglerne beskrevet i punkt 237 og punkt 239, reguleres en gang årligt pr. 1. januar med 2,0 pct. tillagt eller fratrukket en tilpasningsprocent for det pågældende finansår, jf. lov om en satsreguleringsprocent. Beløbet afrundes til nærmeste kronebeløb. I Social-, Børne- og Integrationsministeriets vejledning om regulering af satser på det sociale område, der kan findes på www.sm.dk under lovstof, kan satsen for det kommende år ses.

Personer, der er omfattet af de indtil den 1. januar 2011 gældende regler om beregning af hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste, skal dog fortsat have reguleret deres bruttoydelse hvert år pr. 1. januar med satsreguleringsprocenten, jf. lov om en satsreguleringsprocent. Satsreguleringsprocenten er beregnet på grundlag af et skøn over den forventede udvikling i lønninger på det almindelige arbejdsmarked.

Senere lønstigninger eller opgradering af den tidligere stilling eller skift til bedre lønnet stilling skal ikke indregnes ved regulering af ydelsen. Ligesom lønnedgang eller overgang til lavere lønnet stilling heller ikke skal inddrages ved regulering af ydelsen, jf. principafgørelse C-63-01.

...

Ophør med pasning af barnet i hjemmet

251. Hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste udbetales i 3 måneder efter udgangen af den måned, hvor betingelserne for at modtage hjælpen er bortfaldet. Der skal i forlængelse heraf henvises til Ankestyrelsens principafgørelse nr. 231-10, hvor Ankestyrelsen fandt, at der ved nedsættelse af hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste var ret til fortsat fuld tabt arbejdsfortjeneste i en indretningsperiode på tre måneder. Ankestyrelsen lagde vægt på, at dækning for tabt arbejdsfortjeneste er en ydelse til forsørgelse, som træder i stedet for mistet indtægt. Ankestyrelsen lagde endvidere vægt på, at dækningen for tabt arbejdsfortjeneste var blevet nedsat med 13 1/2 time om ugen. Der var således tale om en betydelig nedsættelse af dækningen.

Afviklingsperioden på tre måneder gælder dog ikke, hvis der på forhånd er aftalt en bestemt periode for hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste, eller fordi ydelsesmodtageren ønsker, at afviklingsperioden skal være kortere.

Kommunalbestyrelsen skal dog være opmærksom på, om forholdene har ændret sig, siden aftalen blev indgået.

Ankestyrelsen har udtalt, at det forhold, at hjælpen til dækning af tabt arbejdsfortjeneste er bevilget for en afgrænset periode, ikke i sig selv medfører, at der kan anses at være truffet en aftale mellem en kommune og en ansøger. En revision af ydelsen, der er fastsat af administrative grunde, medfører ikke, at tilskuddet ydes i en på forhånd fastsat periode. Dette forudsætter, at man fra bevillingens start kan se, hvornår bevillingen skal ophøre, og at der foreligger en aftale herom (principafgørelse O-101-98).

Hvis ydelsesmodtageren kommer i arbejde i afviklingsperioden, forkortes perioden fra det tidspunkt, hvor den pågældende har opnået arbejde. Kommunalbestyrelsen skal dog være opmærksom på det nye arbejdes omfang, således at hjælpen ikke inddrages fuldt ud i afviklingsperioden, hvis ydelsesmodtageren f.eks. har opnået deltidsarbejde i modsætning til tidligere fuldtidsarbejde.

2.4 Anden litteratur

”Forvaltningsloven med kommentarer” af Niels Fenger, 1. udgave, 2013

Dækning af tabt arbejdsfortjeneste – om tidsbegrænsning og afviklingsperiode – artikel i
Nyt fra Ankestyrelsen nr. 4, juni 2015.

Bilag 3 Principafgørelser

Ankestyrelsen har behandlet en række principafgørelser, der belyser forskellige problemstillinger i forbindelse med udmåling og beregning af tabt arbejdsfortjeneste.

De nævnte principafgørelser kan læses i deres helhed på www.ast.dk.

Sektoransvar

C-11-03

Ankestyrelsen fandt, at det i henhold til sektoransvarlighedsprincippet påhviler folkeskolen at yde støtte til børn i skole og skolefritidsordning.

Ankestyrelsen fandt imidlertid, at et forældrepar, på baggrund af en konkret vurdering af sønnens lidelse og nødvendigheden af deres lejlighedsvis tilstedeværelse i særlige tilfælde, eventuelt kunne være berettiget til at få hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste. Det var herved forudsat, at det var udelukket at opfylde det lejlighedsvis konkrete behov ved personalet i skole og skolefritidsordning, og at hjælpen ikke var nødvendiggjort på grund af manglende ressourcer og/eller personale i skole og skolefritidsordning.

Ankestyrelsen lagde vægt på, at der kan ydes hjælp til tabt arbejdsfortjeneste såfremt det er en nødvendig følge af barnets nedsatte funktionsevne at barnet passes i hjemmet og at det er mest hensigtsmæssigt at der er moderen eller faderen der passer det.

Ankestyrelsen lagde endvidere vægt på Ankestyrelsens praksis hvorefter der i visse situationer kan ydes hjælp til tabt arbejdsfortjeneste i tilfælde, hvor der ikke er tale om pasning i selve hjemmet.

Ankestyrelsen fandt ikke, at forældrene, på baggrund af de foreliggende oplysninger, var berettiget til at få hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste i efterårsferien.

Ankestyrelsen lagde herved vægt på, at det følger af sektoransvarlighedsprincippet, at folkeskolen er forpligtet til at yde den fornødne støtte til de børn, der opholder sig i skolefritidsordningen i ferieperioder og at støtten i skolefritidsordningen, ifølge det oplyste, var af samme omfang i ferieperioder.

Ankestyrelsen lagde endvidere vægt på, at det beskrevne behov, herunder det forhold at de fleste forældre alene har 5 uges ferie årligt samt at forældrene ikke havde andre pasningsmuligheder, ikke kan begrunde hjælp til tabt arbejdsfortjeneste.

C-23-03

Ankestyrelsen fandt, på baggrund af en konkret vurdering, at der kunne ydes hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste i en afgrænset periode indtil en handicappet søn kunne blive optaget i en center-skolefritidsordning.

Ankestyrelsen fandt dog ikke, at der kunne ydes hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste alene med henvisning til, at der var ventetid på optagelse i skolefritidsordningen.

Ankestyrelsen lagde vægt på, at kommunen ikke havde peget på et alternativ til den nødvendige voksenstøtte til sønnen.

Ankestyrelsen lagde herefter vægt på kompensationsprincippet, hvorefter familier med børn med handicap skal kompenseres for følgerne af barnets nedsatte funktionsevne og at sønnen, ifølge udtalelser fra psykolog og psykiater, ikke - uanset sin alder - ville kunne være alene uden voksenstøtte.

116-11

Transportudgifter til kørsel af barn til og fra skole i de uger, hvor barnet bor hos den forælder, som barnet ikke har folkeregisteradresse hos, og som ikke kan dækkes af skolens kørsel, kunne ikke ydes som merudgift.

Ankestyrelsen lagde vægt på, at det følger af sektoransvarlighedsprincippet, at dækning af befordringsudgifter af elever til og fra skole, herunder elever med nedsat funktionsevne, henhører under undervisningssektoren. Dette er reguleret efter folkeskolelovens regler. Ankestyrelsen har ikke kompetence til at tage stilling til disse regler.

29-13

Forældre til et barn i diabetesbehandling med insulinpumpe kan i særlige tilfælde være berettigede til tabt arbejdsfortjeneste

Dette kan være tilfældet ved omlægning af diabetesbehandling til behandling med insulinpumpe. I forbindelse med at barnet bliver udskrevet fra hospitalet, efter at have fået indopereret en insulinpumpe til behandling af diabetes, kan der i umiddelbar forlængelse heraf være behov for en indkørings- og optimeringsperiode af behandlingen under genoptagelse af skolegangen.

Det skal være en nødvendig konsekvens af barnets diabeteslidelse, at det er en af forældrene, der er med barnet på skolen i den første indkøringsperiode af behandlingen. Samtidig skal det være mest hensigtsmæssigt, at det er en af forældrene, der er til stede på skolen, dels for at støtte barnet dels for at lære skolen de nye behandlingsprincipper.

I den første indkøringsperiode af behandlingen kan der være tale om en opgave, der rækker videre og indebærer et ansvar, som det ikke kan pålægges skolen at overtage. Hvis der er tale om en så specifik behandlingsmæssig opgave i forhold til barnet, kan denne opgave ikke anses for at være omfattet af sektoransvaret.

Forældre til et barn, der i en forudgående periode har været i diabetesbehandling med insulinpumpe, er ikke berettigede til tabt arbejdsfortjeneste i forbindelse med barnets skolestart

Når den første indkøringsperiode af behandlingen er overstået, vil det efter sektoransvarlighedsprincippet påhvile folkeskolen at varetage omsorgen for barnet, og herunder yde den fornødne støtte i forhold til barnets insulinpumpebehandling.

Når barnet har været i behandling med insulinpumpe i en forudgående periode, og barnet derfor er fortrolig med behandlingen, vil der ikke være tale om et særligt tilfælde, der berettiger forældrene til at få hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste.

Tabt arbejdsfortjeneste på enkeltdage/-timer

79-11

En ret til tabt arbejdsfortjeneste omfattede alle kontroller og behandlinger, der var iværksat på grund af den kroniske/langvarige lidelse.

Kommunen kunne således ikke foretage fradrag for de 3 første kontroller eller ambulante behandlinger.

Ankestyrelsen lagde vægt på at kommunen havde truffet afgørelse om, at der var tale om et barn med betydelig og varig nedsat psykisk eller fysisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse og at familien således var omfattet af reglerne om tabt arbejdsfortjeneste.

69-16

Kommunen kan yde hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste til forældre, der i hjemmet forsørger et barn med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse. Dækningen af tabt arbejdsfortjeneste kan ske både i forbindelse med et løbende fravær fra arbejdet og i forbindelse med fravær på enkeltdage.

Inden for serviceloven gælder et kompensationsprincip. Kompensationsprincippet medfører, at forældre til et barn eller en ung med nedsat funktionsevne i videst muligt omfang skal kompenseres for følgerne af barnets eller den unges nedsatte funktionsevne. Det vil sige, at forældrene skal kompenseres for tabt arbejdsfortjeneste i forbindelse med det fravær, der er en følge af barnets eller den unges nedsatte funktionsevne.

Der kompenseres ikke for fravær og dermed indtægtstab, som modsvarer det fravær, som også forældre til børn uden nedsat funktionsevne på samme alder må påregne.

Fraværet skal have et betydeligt omfang.

Tabt arbejdsfortjeneste på enkelt dage kan ydes i forbindelse med de møder, undersøgelser, kontroller m.v., som er en nødvendig følge af barnets funktionsnedsættelse.

Der ydes kun tabt arbejdsfortjeneste til det fravær, der er nødvendiggjort af mødet, undersøgelsen eller kontrollen, og ikke nødvendigvis til hele arbejdsdage. Der ydes eksempelvis ikke tabt arbejdsfortjeneste til et fravær, der er begrundet i krav fra forældrens arbejdsgiver om, at der kun kan bevilges fravær på hele dage. Der ydes kun tabt arbejdsfortjeneste i det omfang møderne, undersøgelserne, kontrollerne m.v. ikke kan placeres uden for forældrenes arbejdstid.

Kommunen skal i den forbindelse undersøge, om ansøgeren har mulighed for en fleksibel tilrettelæggelse af arbejdstiden, så det ikke er nødvendigt for ansøgeren at være fraværende fra arbejdet med lønreduktion. I det omfang ansøgeren har mulighed for en fleksibel tilrettelæggelse af arbejdstiden, kan der som udgangspunkt ikke ydes tabt arbejdsfortjeneste.

Kommunen kan ikke stille krav om, at der anvendes ferie eller særlige feriedage.

Der kan kun ydes tabt arbejdsfortjeneste, hvis der er tale om fravær i betydeligt omfang. Det afhænger af en konkret vurdering, om der er tale om fravær i betydeligt omfang. Et fravær svarende til sammenlagt 2-3 arbejdsdage om året anses normalt ikke for at være et fravær i betydeligt omfang.

Ved vurderingen af, om fraværet overstiger 2-3 arbejdsdage om året, skal der lægges vægt på det sandsynliggjorte forventede fravær. Udbetalingen af tabt arbejdsfortjeneste på enkelt dage sker, efterhånden som fraværet og lønreduktionen dokumenteres.

I vurderingen af fraværets omfang indgår begge forældres samlede fravær. Både løbende fravær og fravær på enkelt dage. Hvis der er flere børn i familien med en betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller indgribende kronisk eller langvarig lidelse, er det forældrenes samlede fravær – både løbende fravær og fravær på enkelt dage – vedrørende alle børnene, der lægges vægt på ved vurderingen af, om der er tale om fravær i betydeligt omfang.

Endelig indgår varigheden af de enkelte kontrolbesøg i vurderingen, ligesom det også indgår i vurderingen, om begge forældres tilstedeværelse er nødvendig.

Forudgående nedgang i arbejdstid

C-52-06

Det var ikke tilstrækkeligt godtgjort, at en ansøgers nedgang i ugentlig arbejdstid forud for modtagelse af kompensation for tabt arbejdsfortjeneste udelukkende skyldtes hendes barns funktionsnedsættelse. Beregningen af tabt arbejdsfortjeneste til ansøger skulle derfor tage udgangspunkt i en ugentlig arbejdstid på 32 timer svarende til hendes seneste lønindtægt forud for modtagelsen af kompensation for tabt arbejdsfortjeneste.

Indretningsperiode

231-10

Ved nedsættelse af dækning for tabt arbejdsfortjeneste var der ret til fortsat fuld tabt arbejdsfortjeneste i en indretningsperiode på tre måneder.

Ankestyrelsen lagde vægt på, at dækning for tabt arbejdsfortjeneste er en ydelse til forsørgelse, som træder i stedet for mistet indtægt.

Ankestyrelsen lagde endvidere vægt på, at dækningen for tabt arbejdsfortjeneste var blevet nedsat med 13½ time om ugen. Der var således tale om en betydelig nedsættelse af dækningen.

Tabt arbejdsfortjeneste til begge forældre

191-09

Et forældrepar, der ikke boede sammen, havde ikke begge ret til tabt arbejdsfortjeneste ved kontroller og ambulante undersøgelser af handicappet pige på 6 år.

Ankestyrelsen lagde vægt på, at der ikke var beskrevet alvorlige situationer, hvor begge forældrenes tilstedeværelse var påkrævet.

C-49-02

Der kunne kun i meget begrænset omfang ydes hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste til begge forældre samtidig, herunder udover i alt 37 timer pr. uge. Det måtte være en forudsætning herfor, at begge forældres tilstedeværelse var påkrævet, og at der var tale om en situation af midlertidig varighed og typisk en situation, hvor barnet måtte opholde sig udenfor hjemmet, fx i forbindelse med sygehusophold.

I den konkrete sag fandt Ankestyrelsen, at familiens situation, selv om den var ganske speciel grundet arten og omfanget af sønnens funktionsnedsættelse, ikke var af en sådan karakter, at der kunne ydes hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste med mere end 37 timer pr. uge til forældrene tilsammen.

Ankestyrelsen lagde vægt på lovens ordlyd og vejledningen hertil, hvorefter udgangspunktet er, at der højst kan ydes hjælp med 37 timer pr. uge til forældrene tilsammen.

Pasningsbehov begrundet i funktionsnedsættelsen

40-14

Et pasningsbehov, der udelukkende opstår som følge af strejke eller lockout på en skole eller fritidsordning, medfører ikke ret til dækning af tabt arbejdsfortjeneste eller merudgifter.

Udgifter til pasning af et barn under en lærerlockout eller strejke kan efter en konkret vurdering dækkes efter reglerne om merudgifter, hvis pasningsbehovet er en følge af barnets funktionsnedsættelse.

Når barnet har en alder, hvor forældre normalt ikke vil have udgifter til pasning, kan der være tale om en merudgift ved forsørgelsen af barnet i hjemmet, som forældre med ikke-handicappede børn på samme alder ikke har.

Beregningsgrundlag/fastsættelse af den tidligere bruttoindtægt

30-13

Tabt arbejdsfortjeneste skal fastsættes på baggrund af den tidligere bruttoindtægt.

Når ansøger tidligere har haft tilknytning til arbejdsmarkedet som lønmodtager betyder det, at bruttoindtægten skal fastsættes ud fra den seneste lønindtægt, som pågældende oppebar inden modtagelse af tabt arbejdsfortjeneste.

Det har ikke betydning for fastsættelsen af beregningsgrundlaget, at der har været en længere periode fra arbejdsophør til ansøgning om hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste. Den seneste lønindtægt, som skal udgøre beregningsgrundlaget, kan derfor ligge flere år forud for ansøgningstidspunktet for hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste.

Det har heller ikke betydning for fastsættelsen af beregningsgrundlaget, at ansøger, i perioden fra arbejdsophør og frem til ansøgningen om tabt arbejdsfortjeneste, har taget en videregående uddannelse.

I de tilfælde, hvor tilknytningen har været af mere sporadisk eller beskeden karakter, kan der ved beregningen af hjælpen til dækning af tabt arbejdsfortjeneste tages udgangspunkt i niveauet for kontanthjælp.

44-14

Tabt arbejdsfortjeneste ved flere børn med nedsat funktionsevne

Beregningen af tabt arbejdsfortjeneste skal tage udgangspunkt i den bruttoindtægt, som modtageren har forud for overgangen til tabt arbejdsfortjeneste for det pågældende barn.

I en situation, hvor der er flere børn, skal der således tages udgangspunkt i den bruttoindtægt, den pågældende forælder har forud for det tidspunkt, det enkelte barns nedsatte funktionsevne begrunder tabt arbejdsfortjeneste.

Det er uden betydning for beregningsgrundlaget, om mor og far på skift har modtaget den tabte arbejdsfortjeneste, så længe ydelsen udbetales på grundlag af samme barn og samme handicap. Det gælder, når det har været tale om et forløb uden afbrydelser.

C-19-05

Kompensationen for tabt arbejdsfortjeneste skulle beregnes med udgangspunkt i den seneste lønindtægt, som modtageren havde inden overgangen til at modtage tabt arbejdsfortjeneste. Dette gjaldt uanset at udbetalingen af tabt arbejdsfortjeneste havde været standset i en periode på grund af barselsorlov med et andet barn. Der skulle ikke ske omberegning, når den tabte arbejdsfortjeneste blev udbetalt på grundlag af det samme barn og det samme handicap.

C-9-05

Beregningen af hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste til en far, som var ansat i et anpartsselskab, skulle tage udgangspunkt i hans lønindkomst som ansat i anpartsselskabet, uanset at selskabet var ejet af et holdingselskab ejet af ham selv. Faderen måtte således i relation til servicelovens regler om hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste betragtes som lønmodtager.

Det forhold, at faderen via sit ejerskab af holding-selskabet havde indtægter i form af aktieudbytte, og at han desuden havde mulighed for at få andel i restoverskuddet i anpartsselskabet, kunne ikke føre til, at han i relation til beregningen af hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste skulle betragtes som selvstændig erhvervsdrivende.

69-10

Bidrag til pensionsordning i forbindelse med udbetaling af tabt arbejdsfortjeneste beregnedes alene for personer, der umiddelbart før overgangen til hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste havde en arbejdsgiverfinansieret pensionsordning.

Ankestyrelsen fandt ikke, at der var hjemmel til at medregne en lønmodtagers eget bidrag til en pensionsindbetaling i indtægtsgrundlaget for beregning af tabt arbejdsfortjeneste. Det betød, at ansøgers egen andel på 1/3 hverken indgik i beregning af pensionsbidraget eller beregning af bruttoydelsen. Der blev således ikke ydet kompensation for denne del af pensionsindbetalingen.

Ankestyrelsen fandt endvidere ikke, at arbejdsgiverbidraget af pensionsindbetalingen skulle satsreguleres ved årsskiftet, da det bidrag, der skulle indregnes til pensionsordning i hjælpen til dækning af tabt arbejdsfortjeneste, højst kunne udgøre et beløb svarende til det hidtidige arbejdsgiverbidrag.

Omberegning/afbrudt forløb

97-11

En mor havde ret til dækning af tabt arbejdsfortjeneste på baggrund af et nyt beregningsgrundlag, idet der var tale om et afbrudt og nyt forløb. De bevillinger som moderen tidligere havde modtaget, havde været enkeltstående bevillinger for en bestemt angiven periode, og hver gang hun havde haft behov for at få hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste, havde hun indgivet en ny ansøgning. Der var derfor ikke tale om en løbende bevilling.

Vurderingen af, om det tidligere beregningsgrundlag skulle anvendes, eller om der skulle bruges et nyt beregningsgrundlag, skulle ikke bero på en tidsmæssig vurdering men på en vurdering af, om der var tale om et afbrudt og nyt forløb.

74-14

Personer, der ophører med at modtage hjælp til dækning af tabt arbejdsfortjeneste, har ret til at få udbetalt et tillæg til ferieformål på 12,5 pct. af bruttoydelser i det foregående kalenderår. Det afgørende er, om den enkelte forælder ophører med at modtage tabt arbejdsfortjeneste.

Der er ikke tale om ophør, hvis dækningen af tabt arbejdsfortjeneste kortvarigt overgår til den anden forælder. En far var derfor ikke berettiget til 12,5 pct. tillæg til ferieformål i en situation, hvor dækningen af tabt arbejdsfortjeneste overgik til mor i en uge. Det var fra starten aftalt, at det herefter igen var far, der skulle have kompensation for tabt arbejdsfortjeneste.

Løbende ydelse

C-24-08

Tabt arbejdsfortjeneste er en løbende ydelse, som ikke er tidsbegrænset med mindre, der er truffet en aftale herom med modtageren af ydelser. Der var i sagen ikke truffet nogen aftale herom.

Ansøgningsprincippet

101-13

Det er et almindeligt socialretligt princip, at der som udgangspunkt først kan ydes hjælp fra ansøgningstidspunktet. Dette princip kan i særlige situationer fraviges, så der ydes hjælp fra et tidligere tidspunkt.

Særlige situationer:

Hvis der er tale om en akut/uopsættelig udgift, fejlagtig vejledning fra kommunens side, eller en ansøgning om en løbende ydelse, der er forholdsvis nøje beskrevet i loven, vil der efter en konkret vurdering kunne ydes hjælp til udgifter, som en borger har påtaget sig, inden borgeren har søgt kommunen om hjælp. Tilsvarende kan en løbende ydelse udbetales forud for ansøgningstidspunktet i tilsvarende situationer.

Supplerende ydelse til tabt arbejdsfortjeneste ved ledighed:

Betingelserne for at modtage ydelser er, at personen er arbejdsløshedsforsikret, ikke er berettiget til at modtage dagpenge efter lov om arbejdsløshedsforsikring m.v., ikke er selvforskyldt ledig, ikke har et rimeligt tilbud om ansættelse i et deltidsarbejde, og ikke modtager andre ydelser til forsørgelse efter anden lovgivning.

Supplerende ydelse er en løbende ydelse, der er uafhængig af modtagerens og ægtefællens indtægts- og formueforhold.

I den konkrete sag fandt Ankestyrelsen, at ansøgeren var berettiget til supplerende ydelse til tabt arbejdsfortjeneste fra 1. ledighedsdag, uanset kommunen først modtog ansøgningen senere. Ankestyrelsen lagde blandt andet vægt på, at ansøger havde rettet henvendelse til a-kassen straks ved ansættelsens ophør.

Skærpet begrundelseskrav

87-12

Kommunen traf i denne sag afgørelse om, at en borger, der tidligere havde modtaget merudgiftsydelse efter servicelovens § 100, ikke længere var omfattet af personkredsen for denne ydelse. Nævnet stadfæstede kommunens afgørelse herom.

Ankestyrelsen, der stadfæstede afgørelsen om, at borgeren ikke længere var omfattet af personkredsen for dækning af merudgifter, udtalte i afgørelsen, at *"der er mulighed for at foretage en ændret vurdering i forhold til tidligere. Myndigheden kan for eksempel have begået fejl, som har medført, at borgeren uden reelt at opfylde betingelserne er blevet betragtet som omfattet af personkredsen, og dermed uberettiget er blevet tilkendt merudgiftsydelser. Myndigheden er berettiget til at rette op på sådanne fejl. Der er dog krav om en mere uddybende begrundelse for årsagen til den ændrede vurdering."*

Ankestyrelsen fandt, at hverken kommunen eller nævnet havde givet en tilstrækkelig begrundelse for, hvorfor borger i forbindelse med den seneste vurdering af sagen ikke længere fandtes omfattet af personkredsen for merudgiftsydelse. Ankestyrelsen fandt dog, at den mangelfulde begrundelse ikke kunne føre til ugyldighed. Ankestyrelsen lagde her vægt på, at der var foretaget en korrekt vurdering af spørgsmålet om, hvorvidt borger var omfattet af personkredsen. Den mangelfulde begrundelse havde derfor ikke haft betydning for afgørelsens resultat.

Aflastning

Da aflastning/barnepige kan være et alternativ til bevilling af tabt arbejdsfortjeneste og/eller supplement hertil, er det i denne sammenhæng relevant også at nævne nedenstående principafgørelse om aflastning.

85-13

Aflastning for børn skal tilbydes efter servicelovens § 84, stk. 1, jf. § 44, når behovet for aflastning er opstået alene på grund af barnets funktionsnedsættelse, og når aflastningen sker af hensyn til den øvrige familie.

Er der tale om et behov for aflastning på grund af barnets særlige behov for støtte, skal aflastningen finde sted efter servicelovens § 52, stk. 3, nr. 5.

Servicelovens § 41, om nødvendige merudgifter er subsidiær i forhold til servicelovens regler om aflastning i § 84, stk. 1, jf. § 44 og § 52, stk. 3, nr. 5. Det vil sige, at der alene kan ydes hjælp til dækning af nødvendige merudgifter til aflastning i eget hjem, hvis en af de øvrige aflastningsordninger ikke i tilstrækkeligt omfang kan løse behovet.

Ankestyrelsen kan behandle en konkret klage over manglende overholdelse af offentliggjorte sagsbehandlingsfrister.

49-16

Kommunen skal behandle spørgsmål om hjælp så hurtigt som muligt. Kommunen skal på de enkelte sagsområder offentliggøre frister for, hvor lang tid sagsbehandlingen må tage. Hvis fristen i en konkret sag ikke kan overholdes, skal borgeren have besked.

Ankestyrelsen kan behandle en klage over manglende overholdelse af offentliggjorte sagsbehandlingsfrister, men først når der er truffet afgørelse i den konkrete sag. Der kan klages over den manglende overholdelse af sagsbehandlingsfristen, selv om der ikke klages over afgørelsen i den konkrete sag. Klagen skal indgives inden for klagefristen for denne afgørelse.

Borgeren kan således begrænse sin klage til alene at vedrøre manglende overholdelse af den offentliggjorte sagsbehandlingsfrist. Ankestyrelsen kan almindeligvis tage stilling til alle dele af en sag, selv om der ikke er klaget herover. Ankestyrelsen vil dog normalt respektere borgerens klageafgrænsning.

Ankestyrelsen kan alene efterprøve, om der er offentliggjort en frist, og om borgeren har fået rettidig besked, hvis fristen ikke kan overholdes i den konkrete sag.

Ankestyrelsen kan ikke behandle klager over manglende overholdelse af retssikkerhedslovens § 3, stk. 1, det såkaldte "hurtighedsprincip". Princippet vil indgå i vurderingen af, om sagsbehandlingstiden har været så uforholdsmæssig lang, at der er tale om passivitet, som kan sidestilles med et afslag.

Ankestyrelsen kan heller ikke behandle klager over længden af de offentliggjorte sagsbehandlingsfrister.

Ankestyrelsen behandler klager over konkrete afgørelser. Det er Statsforvaltningen, der fører det almindelige tilsyn med, at kommuner og regioner overholder den lovgivning, der særligt gælder for offentlige myndigheder.

Den konkrete sag

I den konkrete sag ansøgte borgeren om hjælp den 2. juni 2014. Den offentliggjorte sagsbehandlingstid var 6 uger. Kommunen meddelte ved brev af den 10. juli 2014 borgeren, at sagsbehandlingen forventedes afsluttet inden for 3 måneder. Ved brev af den 13. oktober 2014 meddelte kommunen herefter borgeren, at sagen nu forventedes afgjort inden udgangen af februar 2015. Borgeren klagede den 30. oktober 2014 over manglende overholdelse af den offentliggjorte sagsbehandlingsfrist. Kommunen traf afgørelse den 16. januar 2015. Borgeren klagede ikke over denne afgørelse, men fastholdt ønsket om at klage over sagsbehandlingstiden.

Ankestyrelsen kunne behandle klagen over manglende overholdelse af den offentliggjorte sagsbehandlingsfrist, men først efter at kommunen havde truffet afgørelse.

Ankestyrelsen konstaterede, at kommunen havde offentliggjort en sagsbehandlingsfrist for denne type sager. Kommunen havde overskredet den udmeldte frist ved behandlingen af sagen, men havde givet borgeren besked herom. I ét tilfælde blev beskeden dog givet 3 dage for sent.

En borger har ikke ret til at medtage borgerstyret personlig assistance ved behandling og indlæggelser m.v. på sygehus

66-16

Borgerstyret personlig assistance er et tilskud, som ydes til dækning af udgifter ved ansættelse af hjælpere til pleje, overvågning og ledsagelse. Kommunen skal tilbyde borgerstyret personlig assistance til borgere med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der har et behov, som gør det nødvendigt at yde denne ganske særlige støtte.

Det følger af sektoransvarlighedsprincippet, at den offentlige myndighed, der udbyder en ydelse eller en service, også er ansvarlig for, at den pågældende ydelse er tilgængelig for borgere med nedsat funktionsevne. Regionen har derfor til opgave at stille det nødvendige personale til rådighed ved gennemførelsen af behandlinger på sygehuset.

Kommunen kan dog fastsætte et serviceniveau, der giver mulighed for, at borgeren medtager hjælpere ved behandling på sygehuset.

Den konkrete sag

I den konkrete sag stadfæstede Ankestyrelsen kommunens afgørelse om, at borgeren ikke kunne medtage en ekstra hjælper under sygehusophold. Ankestyrelsen fandt, at kommunen ikke var forpligtet til at yde hjælp til forflytninger under behandling på sygehuset med henvisning til sektoransvarlighedsprincippet. Det fremgik af sagen, at borgeren havde behov for hjælp hele døgnet, også ved behandlinger på sygehuset.

Bilag 4 Analysekema

Analysekema til praksisundersøgelse af kommunernes afgørelser om udmåling og beregning af tabt arbejdsfortjeneste efter lov om social service § 42

Tryk på printikonet for at skrive et tomt analysekema ud.

Identifikation af sagen

Kommunenavn og nummer

- (1) Esbjerg 561
- (2) Fredericia 607
- (3) Herlev 163
- (4) Herning 657
- (5) Ishøj 183
- (6) Lejre 350
- (7) Randers 730
- (8) Roskilde 265
- (9) Syddjurs 706
- (10) Vordingborg 390

Sagsnummer

_____

Sagsbehandler

- (1) MAFA
- (2) LIAF

1. Grundoplysninger

1.1. Barnets fødselsdato (åååå-mm-dd)

_____

1.2. Køn

- (1) Dreng
- (2) Pige

2. Oplysninger om kommunens afgørelse

2.1 Dato for kommunens afgørelse

- (1) Angiv datoen (åååå-mm-dd) _____
- (2) Uoplyst

2.1 Bemærkninger

2.2 Kommunens afgørelse er:

- (1) En førstegangs-bevilling
(2) En opfølgningsafgørelse

2.2 Bemærkninger

2.2.1 Kommunen har truffet: (kun ved førstegangs-bevillinger)

- (1) En samlet afgørelse om udmåling og beregning af TA
(3) Afgørelse om udmåling af TA med efterfølgende afgørelse om beregningsgrundlaget (NB: der måles i undersøgelsen alene på afgørelsen om udmåling)
(2) Afgørelse om udmåling uden, at der efterfølgende ses at være truffet afgørelse om beregningsgrundlaget

2.2.1 Bemærkninger

2.2.1.1 Kommunen har truffet afgørelse om: (kun ved førstegangs-bevillinger)

- (1) Bevilling af løbende TA på fuld tid
(2) Bevilling af løbende TA på deltid – angiv ugentligt timetal _____
(3) Bevilling af TA på enkeltdage/-timer
(4) Bevilling af løbende TA på deltid samtidig med bevilling af TA på enkeltdage/-timer - angiv ugentligt timetal for løbende TA _____
(5) Andet

2.2.1.1 Bemærkninger

2.2.1.2 Kommunens sagsbehandlingstid: (kun ved førstegangs-bevillinger)

- (1) Under 1 måned
(2) 1-3 måneder
(3) 4-6 måneder
(4) 7-9 måneder
(5) 10-12 måneder
(6) Over 12 måneder
(7) Uoplyst

2.2.1.2 Bemærkninger

2.2.2 Resultatet af kommunens opfølgning er: (kun ved opfølgningsafgørelser)

- (1) Ændringer i forhold til tidligere afgørelse
- (2) Fastholdelse af tidligere afgørelse (beskriv indholdet af den tidligere afgørelse under bemærkninger)
- (3) Andet

2.2.2 Bemærkninger

2.2.2.1. Datoen for førstegangsbetaling af TA: (kun ved opfølgningsafgørelser)

- (1) Angiv datoen (åååå-mm-dd) _____
- (2) Uoplyst

2.2.2.1 Bemærkninger

2.2.2.2 Kommunen har truffet afgørelse om: (kun ved opfølgningsafgørelse)

- (1) Nedsættelse af løbende TA fra fuld tid til deltid – angiv nyt ugentligt timetal _____
- (2) Nedsættelse af løbende TA på deltid til et mindre ugentligt timetal – angiv det tidligere ugentlige timetal samt det nye ugentlige timetal (eks.: 10 til 5) _____
- (3) Nedsættelse af løbende TA + bevilling af TA på enkeltdage/-timer - angiv tidligere ugentligt timetal samt det nye ugentlige timetal (eks.: 10 til 5) _____
- (4) Forhøjelse af løbende TA fra deltid til fuld tid – angiv det tidligere ugentlige timetal _____
- (5) Forhøjelse af løbende TA på deltid til et højere timetal, men stadig deltid – angiv det tidligere ugentlige timetal samt det nye timetal (eks.: 10 til 15) _____
- (6) Forhøjelse af løbende TA + bevilling af TA på enkeltdage/-timer - angiv det tidligere ugentlige timetal samt det nye timetal (eks: 10 - 15) _____
- (7) Ændring af bevillingsformen, dvs. fra løbende TA til enkeltdage/-timer eller omvendt
- (8) Ændring af beregningsgrundlaget (forhøjelse)
- (9) Ændring af beregningsgrundlaget (nedsættelse)
- (10) Udbetaling i henhold til tidligere bevilling af TA til enkeltdage/-timer
- (11) Andet

2.2.2.2 Bemærkninger

---

3. Den materielle vurdering af kommunens afgørelse

3.1 Er afgørelsen samlet set rigtig?

- (1) Ja, afgørelsen er i overensstemmelse med regler og praksis
- (2) Nej, afgørelsen ville blive ændret, hvis det havde været en klagesag
- (4) Nej, afgørelsen ville blive ophævet, hvis det havde været en klagesag
- (3) Nej, afgørelsen ville blive hjemvist, hvis det havde været en klagesag

3.1 Bemærkninger

3.1.1 Er der fejl eller mangler ved afgørelsen, der ville have givet anledning til kritik/bemærkninger, hvis det havde været en klagesag? (kun hvis "ja" i spm. 3.1)

- (1) Ja (uddyb dette i bemærkningerne nedenfor)
- (2) Nej

3.1.1 Bemærkninger:

3.1.2 Hvad er grunden til, at afgørelsen ville blive ophævet, ændret eller hjemvist, hvis det havde været en klagesag? (kun hvis "nej" i spm. 3.1)

- (1) Formelle mangler
- (2) Indholdsmæssige mangler
- (3) Både formelle og indholdsmæssige mangler

3.1.2 Bemærkninger

3.1.2.1 Formelle mangler (garantiforskrifter) - der kan vælges flere svar

- (1) Manglende opfyldelse af det skærpede begrundelseskrav, der gælder ved hel eller delvis frakendelse af en tidligere tilkendt ydelse
- (2) Mangelfuld begrundelse for afgørelsen, herunder udmålingen af det konkrete timetal
- (3) Officialprincippet ikke overholdt
- (4) Afgørelsen er i strid med forbuddet mod at sætte skøn under regel
- (5) Partshøringsreglerne er ikke overholdt
- (6) Andet (ved afkrydsning her, skal dette uddybes i bemærkningerne nedenfor)

3.1.2.1 Bemærkninger

3.1.2.2 Indholdsmæssige mangler - der kan vælges flere svar

- (1) Ulovlig tidsbegrænsning af ydelsen
- (2) Afslag på fortsat bevilling af TA til kortere dage i skole/SFO (dvs. er tidligere bevilget TA hertil) alene under henvisning til sektoransvarlighedsprincippet, uden forinden at have foretaget en afprøvning heraf
- (3) Manglende indretningsperiode i forbindelse med væsentlig nedsættelse af ydelsen
- (4) Bevilling af TA er gjort betinget af, at mor eller far – der er sygemeldt – raskmeldes eller kommunen har givet afslag på bevilling af TA alene med henvisning til mors/fars egen sygdom
- (5) Kommunen har anvendt et forkert beregningsgrundlag
- (6) Kommunens udmåling er ikke i overensstemmelse med regler og praksis
- (7) Kommunens vurdering af, at betingelsen for TA er opfyldt er uklar/fremgår ikke af sagens akter
- (8) Andet (ved afkrydsning her, skal dette uddybes i bemærkningerne nedenfor)

3.1.2.2 Bemærkninger

3.2 I hvilket omfang er sagen oplyst?

- (1) Ingen oplysninger mangler
- (2) Enkelte mindre væsentlige oplysninger mangler
- (3) Væsentlige oplysninger mangler

3.2 Bemærkninger

3.2.1 Angiv, hvilke oplysninger der mangler - der kan vælges flere svar (kun hvis spm. 3.2 er besvaret med, at der mangler enkelte mindre væsentlige eller væsentlige oplysninger)

- (1) Forældrenes faktiske arbejdstider/-forhold, herunder eventuelle oplysninger om mulighed for fleksibel arbejdstilrettelæggelse
- (2) Familiemæssige forhold, eksempelvis oplysninger om, hvorvidt forældrene er samboende eller ej, eventuelt samvær hos den anden forælder, andre søskende mv.
- (3) Oplysninger fra skole/daginstitution mv. om, hvordan barnet trives der, eventuelle støttetiltag, der er iværksat for at rumme barnet, mv.
- (4) Lægelig og/eller anden fagrelevant beskrivelse af, hvilke behov der aktuelt foreligger som følge af barnets funktionsnedsættelse
- (5) Sparede udgifter, som eventuelt skal fradrages som følge af bevilling af tabt arbejdsfortjeneste
- (6) Hvilke formål/opgaver, der søges om/bevilges tabt arbejdsfortjeneste til, herunder om den tidsmæssige placering af disse opgaver samt muligheden for at tilrettelægge disse anderledes
- (7) Baggrunden for en eventuel forudgående nedgang i arbejdstid (dvs. forud for modtagelse af tabt arbejdsfortjeneste)

- (8) Oplysninger om andre støttetiltag, eksempelvis hjælp til praktisk bistand (SEL § 83) og aflastning (SEL § 84, stk. 1, jf. § 44)
- (9) Oplysninger om, hvorvidt forælderen egen sygdom er til hinder for, at han/hun kan passe barnet i hjemmet (alene relevant i de tilfælde, hvor mor/far er sygemeldt)
- (10) Oplysninger om forældrenes indkomstgrundlag forud for overgang til TA
- (11) Andet

3.2.1 Bemærkninger

3.3 Har kommunen foretaget en konkret vurdering af, om betingelserne for (fortsat) bevilling af TA er opfyldt på baggrund af de faktiske forhold i sagen?

- (1) I høj grad
- (2) I nogen grad
- (3) I ringe grad
- (4) Nej

3.3 Bemærkninger

---

4. Vurdering af særlige sagsbehandlingsregler

4.1 Hvilken form har afgørelsen?

- (1) Skriftlig afgørelse
- (2) Skriftligt notat i kommunens journal
- (3) Anden form

4.1 Bemærkninger

4.2. Fremgår det klart af sagen, hvilken afgørelse der er truffet?

- (1) I høj grad
- (2) I nogen grad
- (3) I ringe grad
- (4) Nej

4.2 Bemærkninger

4.3. Har kommunen behandlet sagen i forhold til alle de muligheder, der findes for at give hjælp efter den sociale lovgivning? (RTL § 5)

- (1) Ja
- (2) Nej (skal uddybes i bemærkningsfeltet)
- (3) Ikke relevant at behandle sagen efter andre bestemmelser

4.3 Bemærkninger

4.4. Har borgeren (ansøger/ydelsesmodtager) været inddraget i forløbet? (RTL § 4)

- (1) I høj grad
- (2) I nogen grad
- (3) I ringe grad
- (4) Nej

4.4 Bemærkninger

---

5. Vurdering af formelle regler i øvrigt

5.1 Er begrundelsen for afgørelsen i overensstemmelse med FVL §§ 22-24?

- (1) I høj grad
- (2) I nogen grad
- (3) I ringe grad
- (4) Nej
- (5) Ikke relevant, da der er givet fuldt medhold

5.1 Bemærkninger

5.1.1 Er det skærpede begrundelseskrav opfyldt? (kun, hvis der er tale om en opfølgingsafgørelse, hvor TA er blevet nedsat)

- (1) I høj grad
- (2) I nogen grad
- (3) I ringe grad
- (4) Nej
- (5) Ikke relevant, da der er givet fuldt medhold

5.1.1 Bemærkninger

5.2. Er afgørelsen i overensstemmelse med grundsætningen om forbud mod at sætte skøn under regel?

- (1) Ja
(2) Nej (skal uddybes i bemærkningsfeltet)

5.2 Bemærkninger

5.3. Er der givet klagevejledning?

- (1) Ja
(2) Nej

5.3 Bemærkninger

5.3.1 Skulle der have været givet klagevejledning i forbindelse med afgørelsen?

- (1) Ja
(2) Nej (borger har fået fuldt ud medhold)

5.3.1 Bemærkninger

5.3.2 Er klagevejledningen korrekt? (FVL § 25) (kun hvis "ja" i spm. 5.3)

- (1) Ja
(2) Nej (skal uddybes i bemærkningsfeltet)

5.3.2 Bemærkninger

5.4 Er der foretaget partshøring? (FVL § 19)

- (1) I høj grad
(2) I nogen grad
(3) I ringe grad
(4) Nej
(5) Partshøring er ikke relevant

5.4 Bemærkninger

5.5 Giver sagen i øvrigt anledning til bemærkninger om formaliteten?

- (1) Ja (skal uddybes i bemærkningsfeltet)
(2) Nej

5.5 Bemærkninger

---

6. Andet relevant til sagen

Analyseskemaet er nu slut.

Husk at gemme det færdige skema som en pdf-fil. 📄

Bilag 5 Tabelsamling

5.1 Sagsgennemgang

Tabel 1 Kommunens afgørelse er:

	Antal	Procent
En førstegangs-bevilling	46	49
En opfølgningsafgørelse	48	51
I alt	94	100

Tabel 2 Kommunen har truffet:

	Antal	Procent
En samlet afgørelse om udmåling og beregning af TA	11	24
Afgørelse om udmåling af TA med efterfølgende afgørelse om beregningsgrundlaget (der er i undersøgelsen alene set på afgørelsen om udmåling)	2	4
Afgørelse om udmåling uden, at der efterfølgende ses at være truffet afgørelse om beregningsgrundlaget	33	72
I alt	46	100

Note: spørgsmålet er kun besvaret i de sager, hvor afgørelsen er en førstegangsbevilling, jf. tabel 1.

Tabel 3 Kommunen har truffet afgørelse om:

	Antal	Procent
Bevilling af løbende TA på fuld tid	9	20
Bevilling af løbende TA på deltid – angiv ugentligt timetal	10	22
Bevilling af TA på enkelt dage/-timer	23	50
Bevilling af løbende TA på deltid samtidig med bevilling af TA på enkelt dage/-timer - angiv ugentligt timetal for løbende TA	0	0
Andet	4	9
I alt	46	100

Note: Punktet er kun besvaret i de sager, hvor afgørelsen er en førstegangsbevilling, jf. tabel 1

Note: "Andet" dækker i tre tilfælde over en bevilling af tabt arbejdsfortjeneste på fuld tid i forbindelse med en konkret periode, hvor barnet er indlagt på hospitalet samtidig med, at der er bevilget tabt arbejdsfortjeneste til enkelt dage/-timer generelt. I det fjerde tilfælde er der søgt og bevilget tabt arbejdsfortjeneste på fuld tid i en tidsbegrænset periode, hvor barnet er indlagt på hospitalet

Tabel 4 Kommunens sagsbehandlingstid:

	Antal	Procent
Under 1 måned	16	35
1-3 måneder	19	41
4-6 måneder	7	15
7-9 måneder	1	2
10-12 måneder	2	4
Over 12 måneder	1	2
Uoplyst	0	0
I alt	46	100

Note: Punktet er kun besvaret i de sager, hvor afgørelsen er en førstegangsbevilling, jf. tabel 1.

Tabel 5 Resultatet af kommunens opfølgning er:

	Antal	Procent
Ændringer i forhold til tidligere afgørelse	12	25
Fastholdelse af tidligere afgørelse (beskriv indholdet af den tidligere afgørelse under bemærkninger)	31	65
Andet	5	10
I alt	48	100

Note: Punktet er kun besvaret i de sager, hvor afgørelsen er en opfølgning på en tidligere bevilling om tabt arbejdsfortjeneste, jf. tabel 1.

Note: "Andet" dækker i fire tilfælde over en afgørelse om udbetaling i henhold til en tidligere bevilling om tabt arbejdsfortjeneste på enkeltdage/enkelttimer. I den sidste sag er der tale om en fastholdelse tidligere afgørelse om tabt arbejdsfortjeneste til far samtidig med, at mor får en førstegangsbevilling af tabt arbejdsfortjeneste.

Tabel 6 Kommunen har truffet afgørelse om:

	Antal	Procent
Nedsættelse af løbende TA fra fuld tid til deltid – angiv nyt ugentligt timetal	1	6
Nedsættelse af løbende TA på deltid til et mindre ugentligt timetal – angiv det tidligere ugentlige timetal samt det nye ugentlige timetal (eks.: 10 til 5)	3	18
Nedsættelse af løbende TA + bevilling af TA på enkelt dage/-timer - angiv tidligere ugentligt timetal samt det nye ugentlige timetal (eks.: 10 til 5)	1	06
Forhøjelse af løbende TA fra deltid til fuld tid – angiv det tidligere ugentlige timetal	1	6
Forhøjelse af løbende TA på deltid til et højere timetal, men stadig deltid – angiv det tidligere ugentlige timetal samt det nye timetal (eks.: 10 til 15)	1	6
Forhøjelse af løbende TA + bevilling af TA på enkelt dage/-timer - angiv det tidligere ugentlige timetal samt det nye timetal (eks: 10 - 15)	0	0
Ændring af bevillingsformen, dvs. fra løbende TA til enkelt dage/-timer eller omvendt	1	6
Ændring af beregningsgrundlaget (forhøjelse)	0	0
Ændring af beregningsgrundlaget (nedsættelse)	0	0
Udbetaling i henhold til tidligere bevilling af TA til enkelt dage/-timer	4	24
Andet	5	29
I alt	17	100

Note: Punktet er kun besvaret i opfølgningssager, hvor afgørelsen har et andet resultat en den tidligere bevilling, jf. tabel 5.

Note: "Andet" dækker over tre tilfælde, hvor opfølgningssagen ændrer det formål, der er bevilget tabt arbejdsfortjeneste til. I et tilfælde er den løbende tabte arbejdsfortjeneste på deltid nedsat, samtidig med at en tidligere bevilling om tabt arbejdsfortjeneste på enkelt dage/-timer ophører.

Tabel 7 Er afgørelsen samlet set rigtig?

	Antal	Procent
Ja, afgørelsen er i overensstemmelse med regler og praksis	37	39
Nej, afgørelsen ville blive ændret, hvis det havde været en klagesag	4	4
Nej, afgørelsen ville blive ophævet, hvis det havde været en klagesag	1	1
Nej, afgørelsen ville blive hjemvist, hvis det havde været en klagesag	52	55
I alt	94	100

Tabel 8 Er der fejl eller mangler ved afgørelsen, der ville have givet anledning til kritik/bemærkninger, hvis det havde været en klagesag?

	Antal	Procent
Ja	26	70
Nej	11	30
I alt	37	100

Note: Punktet er kun besvaret i de sager, hvor det er vurderet, at afgørelsen er i overensstemmelse med regler og praksis, jf. tabel 7.

Tabel 9 Hvad er grunden til, at afgørelsen ville blive ophævet, ændret eller hjemvist, hvis det havde været en klagesag?

	Antal	Procent
Formelle mangler	5	9
Indholdsmæssige mangler	3	5
Både formelle og indholdsmæssige mangler	49	86
I alt	57	100

Note: Punktet er kun besvaret i de sager, hvor det er vurderet, at afgørelsen ville blive ophævet, ændret eller hjemvist, hvis det havde været en klagesag, jf. tabel 7.

Tabel 10 Hvilke formelle mangler (garantiforskrifter)?

	Antal	Procent
Manglende opfyldelse af det skærpede begrundelseskrav, der gælder ved hel eller delvis frakendelse af en tidligere tilkendt ydelse	0	0
Mangelfuld begrundelse for afgørelsen, herunder udmålingen af det konkrete timetal	15	28
Officialprincippet ikke overholdt	53	98
Afgørelsen er i strid med forbuddet mod at sætte skøn under regel	0	0
Partshøringsreglerne er ikke overholdt	1	2
Andet	0	0
I alt antal sager	54	100

Note: Punktet er kun besvaret for de sager, hvor der er fundet formelle mangler og både formelle og indholdsmæssige mangler, jf. tabel 9.

Note: Der har været mulighed for flere svar, hvorfor antal ikke summer til 55 og procent ikke summer til 100.

Table 11 Hvilke indholdsmæssige mangler?

	Antal	Procent
Ulovlig tidsbegrænsning af ydelsen	9	17
Afslag på fortsat bevilling af TA til kortere dage i skole/SFO (dvs. er tidligere bevilget TA hertil) alene under henvisning til sektoransvarlighedsprincippet, uden forinden at have foretaget en afprøvning heraf	0	0
Manglende indretningsperiode i forbindelse med væsentlig nedsættelse af ydelsen	0	0
Bevilling af TA er gjort betinget af, at mor eller far – der er sygemeldt – raskmeldes eller kommunen har givet afslag på bevilling af TA alene med henvisning til mors/fars egen sygdom	0	0
Kommunen har anvendt et forkert beregningsgrundlag	7	13
Kommunens udmåling er ikke i overensstemmelse med regler og praksis	29	56
Kommunens vurdering af, at betingelsen for TA er opfyldt er uklar/fremgår ikke af sagens akter	41	79
Andet	3	6
I alt antal sager	52	100

Note: Punktet er kun besvaret for de sager, hvor der er fundet indholdsmæssige mangler og både formelle og indholdsmæssige mangler, jf. tabel 9.

Note: Der har været mulighed for flere svar, hvorfor antal ikke summer til 53 og procent ikke summer til 100.

Note: "Andet" dækker i de tre tilfælde over, at kommunen i afgørelsen ikke har forholdt sig til fra hvilket tidspunkt bevillingen gælder.

Table 12 I hvilket omfang er sagen oplyst?

	Antal	Procent
Ingen oplysninger mangler	39	41
Enkelte mindre væsentlige oplysninger mangler	2	2
Væsentlige oplysninger mangler	53	56
I alt	94	100

Tablet 13 Angiv, hvilke oplysninger der mangler:

	Antal	Procent
Forældrenes faktiske arbejdstider/-forhold, herunder eventuelle oplysninger om mulighed for fleksibel arbejdstilrettelæggelse	22	40
Familiemæssige forhold, eksempelvis oplysninger om, hvorvidt forældrene er samboende eller ej, eventuelt samvær hos den anden forælder, andre søskende mv.	5	9
Oplysninger fra skole/daginstitution mv. om, hvordan barnet trives der, eventuelle støttetiltag, der er iværksat for at rumme barnet, mv.	20	36
Lægelig og/eller anden fagrelevant beskrivelse af, hvilke behov der aktuelt foreligger som følge af barnets funktionsnedsættelse	38	69
Sparede udgifter, som eventuelt skal fradrages som følge af bevilling af tabt arbejdsfortjeneste	7	13
Hvilke formål/opgaver, der søges om/bevilges tabt arbejdsfortjeneste til, herunder om den tidsmæssige placering af disse opgaver samt muligheden for at tilrettelægge disse anderledes	22	40
Baggrunden for en eventuel forudgående nedgang i arbejdstid (dvs. forud for modtagelse af tabt arbejdsfortjeneste)	2	4
Oplysninger om andre støttetiltag, eksempelvis hjælp til praktisk bistand (SEL § 83) og aflastning (SEL § 84, stk. 1, jf. § 44)	1	2
Oplysninger om, hvorvidt forælders egen sygdom er til hinder for, at han/hun kan passe barnet i hjemmet (alene relevant i de tilfælde, hvor mor/far er sygemeldt)	0	0
Oplysninger om forældrenes indkomstgrundlag forud for overgang til TA	3	5
Andet	1	2
I alt antal sager	55	100

Note: Punktet er kun besvaret i de sager, hvor der mangler enkelte mindre væsentlige eller væsentlige oplysninger, jf. tabel 12.

Note: Der har været mulighed for flere svar, hvorfor antal ikke summer til 56 og procent ikke summer til 100, jf. tabel 12.

Note: I den sag, hvor der er krydset af under "Andet", er der tale om tabt arbejdsfortjeneste på enkeltdage. "Andet" dækker her over, at der mangler oplysninger om, hvilke dage det ansøgte indtægtstab/løntræk relaterer sig til.

Table 14 Har kommunen foretaget en konkret vurdering af, om betingelserne for (fortsat) bevilling af TA er opfyldt på baggrund af de faktiske forhold i sagen?

	Antal	Procent
I høj grad	38	40
I nogen grad	12	13
I ringe grad	35	37
Nej	9	10
I alt	94	100

Table 15 Fremgår det klart af sagen, hvilken afgørelse der er truffet?

	Antal	Procent
I høj grad	45	48
I nogen grad	32	34
I ringe grad	16	17
Nej	1	1
I alt	94	100

Table 16 Har kommunen behandlet sagen i forhold til alle de muligheder, der findes for at give hjælp efter den sociale lovgivning? (RTL § 5)

	Antal	Procent
Ja	10	11
Nej	7	7
Ikke relevant at behandle sagen efter andre bestemmelser	77	82
I alt	94	100

Tabel 17 Har borgeren (ansøger/ydelsesmodtager) været inddraget i forløbet? (RTL § 4)

	Antal	Procent
I høj grad	76	81
I nogen grad	8	9
I ringe grad	5	5
Nej	5	5
I alt	94	100

Tabel 18 Er begrundelsen for afgørelsen i overensstemmelse med FVL §§ 22-24?

	Antal	Procent
I høj grad	8	9
I nogen grad	12	13
I ringe grad	12	13
Nej	5	5
Ikke relevant, da der er givet fuldt medhold	57	61
I alt	94	100

Tabel 19 Er det skærpede begrundelseskrav opfyldt?

	Antal	Procent
I høj grad	1	20
I nogen grad	0	0
I ringe grad	0	0
Nej	1	20
Ikke relevant, da der er givet fuldt medhold	3	60
I alt	5	100

Note: Punktet er kun besvaret i de sager, hvor der er i tabel 6 er valgt en af svarmulighederne om, at den bevilgede tabte arbejdsfortjeneste er nedsat ved opfølgingsafgørelsen.

Tabel 20 Er afgørelsen i overensstemmelse med grundsætningen om forbud mod at sætte skøn under regel?

	Antal	Procent
Ja	94	100
Nej	0	0
I alt	94	100

Tabel 21 Er der givet klagevejledning?

	Antal	Procent
Ja	88	94
Nej	6	6
I alt	94	100

Tabel 22 Skulle der have været givet klagevejledning i forbindelse med afgørelsen?

	Antal	Procent
Ja	38	40
Nej, borger har fået fuldt ud medhold	56	60
I alt	94	100

Tabel 23 Er klagevejledningen korrekt? (FVL § 25)

	Antal	Procent
Ja	57	65
Nej	31	35
I alt	88	100

Note: Punktet er kun besvaret i de sager, hvor der er givet klagevejledning, jf. tabel 21

Tabel 24 Er der foretaget partshøring? (FVL § 19)

	Antal	Procent
I høj grad	2	2
I nogen grad	0	0
I ringe grad	0	0
Nej	3	3
Partshøring er ikke relevant	89	95
I alt	94	100

5.2 Øvrige tabeller

Tabel 25 Kritik eller bemærkning i realitetsbehandlede sager i Ankestyrelsen i 2016, fordelt på resultatet af klagesagen.

Klagesagens resultat	Stadfæstelse	Ændring	Hjemvisning	Antal sager
Kritik/bemærkning omhandler				
Ingen kritik	186	21	7	214
Officialprincippet	9	28	138	173
Begrundelse	21	45	82	148
Genvurdering	42	15	24	80
Andet	27	25	21	73
Klagevejledning	30	16	17	63
Partshøring	3	6	3	12
Vejledningspligt	1	4	1	6
Mangelfuld genvurdering	2		1	3
Manglende genvurdering			1	1
Antal sager i alt	296	98	170	564

Note: Der kan være givet mere end en kritik eller bemærkning, hvorfor summen af disse under hvert af klagesagens resultater ikke summer til henholdsvis 296, 98 og 170.

Bilag 6 Indkaldelsesbrev

ATT: Chefen med ansvaret for kommunens behandling af sager om tabt arbejdsfortjeneste efter servicelovens § 42.

Praksisundersøgelse om tabt arbejdsfortjeneste

Ankestyrelsen gennemfører en praksisundersøgelse om tabt arbejdsfortjeneste. Vi skal derfor bede kommunen om at sende:

5 sager, hvor der er truffet afgørelse om at bevilge dækning af tabt arbejdsfortjeneste, hvor der forud for afgørelsen ikke har været bevilget tabt arbejdsfortjeneste (førstegangsbevillinger).

5 sager, hvor der er truffet afgørelse om fortsat bevilling af tabt arbejdsfortjeneste (opfølgningssager). Disse sager omfatter også sager, hvor der er sket ændringer i det bevilgede timetal i både opadgående og nedadgående retning, ændring af beregningsgrundlag og lignende.

Vi beder kommunen om at sende de 10 sager ind, så de er modtaget hos os senest:

Torsdag den 1. september 2016

Kontaktperson

Af hensyn til den fremtidige dialog om praksisundersøgelsen beder vi om, at I udpeger en kontaktperson i kommunen og sender oplysninger om navn, direkte e-mail og telefonnummer ind hurtigst muligt og senest den **torsdag den 21. juli 2016** på mail til praksisogformidling@ast.dk med angivelse af " J.nr. 2015-0062-52464 – att. Vinnie Reiths" i emnefeltet.

Udvælgelse af sager, der skal indsendes

Kommunen skal vælge sagerne ud således, at den første sag er den nyeste afgørelse, som kommunen har truffet før den 30. maj 2016, derefter den næstnyeste afgjorte sag før den 30. maj 2016, og så fremdeles, indtil det relevante antal sager er fundet i de to typer af sager. Sagerne må ikke være anket.

Alle relevante sagsakter skal indsendes

Samtlige relevante akter i sagerne skal sendes med. Kommunen skal således sende alle oplysninger om kommunens sagsbehandling og vurderingsgrundlag for bevillingen af tabt arbejdsfortjeneste ind.

Undersøgelsens baggrund og formål

Praksisundersøgelsen har til formål at undersøge kommunernes afgørelser om udmåling og beregning af tabt arbejdsfortjeneste.

Baggrunden for praksisundersøgelsen er, at vi gennem behandlingen af klagesager og besvarelser af spørgsmål i Juridisk Hotline er blevet opmærksomme på, at udmåling og beregning af tabt arbejdsfortjeneste giver anledning til mange tvivlsspørgsmål i kommunerne.

Indsendelse af sager

Vi beder kommunen om at sende sagerne elektronisk.

Sagerne skal sendes sikkert (krypteret) til sikkermail@ast.dk

Emnefeltet skal udfyldes på denne måde:

"att. Malene Riber Faarbæk – praksisundersøgelse om tabt arbejdsfortjeneste – nr. 2015-0062-52464". Det er vigtigt, at der ikke anføres personfølsomme oplysninger (som borgerens navn og cpr-nummer) i emnefeltet, eftersom feltet ikke krypteres.

Send sagens akter i PDF-format, helst i ét samlet dokument. Husk at scanne ikke-digitale akter ind, hvis der findes sådanne.

Send én sag per mail. Vær opmærksomme på, at vores sikre mail har en begrænsning på 25 MB per mail. Fylder mailen mere end 25 MB kan vi ikke modtage den. Hvis sagen er meget stor, bør I derfor tjekke, at den ikke overskrider denne grænse. Overskrides grænsen, sendes sagen i flere mails. Ved flere mails laves en tilføjelse til ovenstående standard i emnefeltet, eksempelvis " sag 1, del 1 af 3", " sag 1, del 2 af 3", og " sag 1, del 3 af 3".

Giv venligst besked på mail XX@ast.dk med angivelse af følgende i emnefeltet " att. Malene Riber Faarbæk – praksisundersøgelse om tabt arbejdsfortjeneste – j.nr. 2015-0062-52464", når I har sendt sagerne. Mailen må ikke indeholde personfølsomme oplysninger. Hvis det ikke er muligt at sende 10 sager, bedes I bemærke i mailen, hvor mange sager I har sendt fordelt på de to sagstyper. I vil herefter få en bekræftelse på, at vi har modtaget sagerne.

Metode og opfølgning

Praksisundersøgelsen omfatter et mindre antal afgørelser fra hver kommune, der deltager i undersøgelsen, og sigter dermed ikke på at vurdere praksis i den enkelte kommune. Kommunerne vil blive vurderet under ét.

Vi vil dog give en konkret tilbagemelding på de enkelte sager, når den foreløbige rapport samt analyseskemaerne for hver af sagerne sendes til høring i kommunerne. Det forventes, at resultaterne fra undersøgelsen vil kunne blive præsenteret for de deltagende kommuner på et møde medio november 2016. I vil senere modtage en invitation til mødet.

Den endelige rapport om undersøgelsen vil først herefter blive offentliggjort.

Yderligere information om Ankestyrelsens praksisundersøgelser findes på Ankestyrelsens hjemmeside www.ast.dk under praksisundersøgelser.

Eventuelle spørgsmål vedrørende undersøgelsen og indsendelse af sagerne bedes rettet til Malene Riber Faarbæk, tlf. 61 89 XX XX, e-mail XX@ast.dk. I uge 28-31 bedes spørgsmål dog rettet til Frede Fisker, tlf. 61 89 XX XX, e-mail XX@ast.dk.

Vi glæder os til samarbejdet.

Venlig hilsen

Bilag 7 Eksempel på oplysningsskema og tjekliste

I flere af de sager, der er indgået i undersøgelsen, har vi set, at kommunerne har udarbejdet og anvendt en form for oplysningsskema eller tjekliste med angivelse af en række forhold, der har betydning ved vurderingen af behovet for dækning af tabt arbejdsfortjeneste.

I de sager, hvor kommunerne har benyttet sådan et skema eller liste, synes dette at have bidraget til en bedre oplysning af sagen. Til inspiration gengiver vi her to af de eksempler, som vi har set i sagerne i praksisundersøgelsen.

Eksempel nr. 1

	[dato]
	Sagsnummer: []
	Sagstype: ()
	Sagsbehandler: []
	Tlf.: []
Oversigt over behov for kompensation for tabt arbejdsfortjeneste:	
Sagsnr.:	Kontaktperson:
Barnets navn:	Cpr.nr.:
Ansøgers navn:	Cpr.nr.:
Ansøgers arbejdstid (før TA): Timer pr. uge: Fra kl. _____ til kl. _____	Samlevers arbejdstid (før TA) Timer pr. uge: Fra kl. _____ til kl. _____
Hvordan fordeles timerne med nuværende bevillinger af TA:	
Hvornår afleveres barnet i børnehave/skole/hentes af taxa:	Kl.:
Hvornår hentes/kommer barnet hjem:	Kl.:

Kan barnet være alene? – Hvor lang tid?

Hvorfor kan barnet ikke være alene?

Adresse på ansøgers arbejdsplads:

Eventuelt sparet transport til/fra
arbejdspladsen:

Andre sparede udgifter daginst./SFO:

I hvilke situationer er der behov for tabt arbejdsfortjeneste:

Blive klar om morgenen: Beskriv, hvad der tager ekstra tid:

Eftermiddagen: Beskriv, hvilke særlige behov/hensyn barnet har om
eftermiddagen:

Barnet skal følges til:

Ridefysioterapi: Hvor ofte?

Fra kl. / til kl.

Fysioterapi: Hvor ofte?

Fra kl. / til kl.

Andet: Hvor ofte?	Fra kl. / til kl.
Kontroller/undersøgelser: Hvor?	Antal gange årligt?
Kontroller/undersøgelser: Hvor?	Antal gange årligt?
Kontroller/undersøgelser: Hvor?	Antal gange årligt?
Kontroller/undersøgelser: Hvor?	Antal gange årligt?
Hvis der er bevilget anden støtte (barnepige/aflastning) i hvilke tidsrum i løbet af ugen/måned er de placeret?	
Andet som du/I finder vigtigt?	
Dato:	Underskrift:

Eksempel nr. 2

Journalnotat – faglig vurdering tabt arbejdsfortjeneste, servicelovens § 42

Barnets navn:

Cpr.nr.:

Samlet faglig vurdering og bevillingsperiode/opfølgningsperiode (OBS, hvis der er stopdato på ydelsen skal det være efter aftale med ansøger, hvilket skal fremgå):

Er bevillingen betinget af modtagelse af arbejdsgivererklæring?

Ja ____

Nej ____

Grundoplysninger

1. Dato for modtagelse af ansøgning:

Dato: Ikke relevant ____, da opfølgning.

2. Er ansøgningen dokumenteret i sagen?

Ja ____ Ikke relevant ____, da opfølgning.

3. Er ansøgning indgivet før udgiftens afholdelse?

Ja ____ Nej ____ Ikke relevant ____, da opfølgning.

4. Hvilken hjælp er der søgt om / hvilken bevilling skal der følges op på?

[Beskriv]

5. Har der været grundlag for at foretage partshøring?

Ja ____

Dato:

Nej ____, der har ikke været indhentet nye oplysninger, der er til ugunst for borgeren.

Målgruppevurdering

6. Har barnet en betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, eller har barnet en indgribende kronisk langvarig lidelse?

Ja ____

Nej ____

[Begrund vurderingen]

Begrundelse

7. Er der årsagssammenhæng mellem behovet for tabt arbejdsfortjeneste og funktionsnedsættelsen?

Ja ____ Nej ____
[Begrund vurderingen]

8. Er det mest hensigtsmæssigt, at det er forældrene, der passer barnet hjemme?

Ja ____ Nej ____
[Begrund vurderingen]

9. Er det dokumenteret, at ansøgeren har en arbejdsindtægt eller indtægt, der kan sidestilles hermed?

Ja ____ Nej ____
[Begrund vurderingen]

10. Foreligger der erklæring fra arbejdsgiver om reduceret arbejdstid?

Ja ____ Nej ____

11. Foreligger der min. 3 måneders ordinære lønsedler, som dokumenterer ansøgers nuværende indtægtsforhold?

Ja ____ Nej ____

12. Har ansøger en arbejdsgiverfinansieret pensionsordning?

Ja ____ Nej ____
[Uddyb]

13. Medfører bevilling af tabt arbejdsfortjeneste, at ansøger sparer udgifter til institution eller befordring til/fra arbejdet?

Ja ____ Nej ____
[Uddyb]

14. Beregning af tabt arbejdsfortjeneste:

Lønsedler fra			[måned/år]		
Satsregulering	Besk.grad	Timeløn	Timers TAF/uge	TAF br./md.	
Månedsløn brutto: kr. []	[timer/ugen]	kr. []			
201X-201X (+ XX*%)	kr. []				

*Satsreguleringen sker med den i bekendtgørelse om regulering af satser på Social- og Indenrigsministeriets område fastsatte procent.

**15. Er ansøger omfattet af udbetalingsloftet vedrørende tabt
arbejdsfortjeneste?**

Ja ____

Nej ____